

XXVI. OBZORJE

GLASILO OBČINE IDRIJA

LETNIK III, ŠTEVILKA 26, SEPTEMBER 2016

OBUJAMO FELDBAN

ZELENA OBZORJA

DEKD 2016

PLAC ZA ABZERJE

Ste se to poletje morda zapeljali kam z vlakom?

Bolj malo bo verjetno tistih, ki boste odgovorili pritrdilno. »Kej čma, se u Idrji nimama želiznce!«, porečete. Prav imate, pa vendarle ne. Imamo jo, bolje rečeno, njene ostanke, za katere do nedavnega velika večina Idričanov, zlasti srednje in mlajše generacije, ni vedela. V zadnjem času pa se vse pogosteje omenja naš »feldban«, ozkotirna železnica, ki je med prvo svetovno vojno vozila med prepadnimi stenami Struga in tam celo obrnila. Nad sedanjo cesto poteka del njene trase in prizadevamo si, da bi jo uredili tako, da bo njen ogled varen in jo bomo lahko dodali v našo turistično ponudbo kot še eno zanimivo zgodovinsko dediščino.

Središče Obzorja vam bo o njej ponudilo več informacij in odkrilo še eno tančico bogatih idrijskih obzorij. Novičke o poletnih

dogodkih na teh obzorjih in nekaj napovedi za jesen pa boste izvedeli, če boste tokratno številko glasila vsaj na hitro oziroma, kot radi rečemo, »po diagonalni« prebrali.

Pa uživajte v lepotah jesenske narave, poskrijte v svoje shrambe pred mrazom pridelke, za katere ste se trudili na svojih poljih in vrtovih. Če teh nimate ali so premajhni, da bi na njih posadili vse, kar bi želeli, oziroma vam posajeno ni rodilo sadov, boste pestro in zdravo ponudbo našli na tradicionalni jesenski kmečki tržnici, ki bo na idrijskem Mestnem trgu v začetku oktobra.

Držimo se gesla: Delujem globalno, kupujem lokalno, za zdravo prehrano skrbim čim bolj idealno.

Uredniški odbor

FELDBAN V VERZIH

Naslovnica tokratne številke Obzorja in pričujoča pesem sta posvečeni feldbanu. Ozkotirna železnica je zarezala v skale in pobočja, prva svetovna vojna pa v življenje slehernika - vojakov na fronti, vojnih ujetnikov in tistih, ki so jih strahoma čakali doma. Avtor naslovnice in pesmi je Gregor Koželj.

FELDBAN

*Tisoč utrujenih rok.
Tisoč pregnanih otrok.
Tisoč železnih pragov.
V suženjstvu vojnih bogov.*

*En sam vojak sem ostal,
en sam voziček pogнал.
Če pridem do konca ter zdrav bom in čil,
železnico, hvala, bom dolgo častil.*

*Vijuga prekleta,
hrup je močan,
kolesa, zavora, prepadi, kanal ...
En sam strel je bil kriv,
da danes nisem več živ.*

*Domači in tuji, bilo je gorja,
železnica pelje v davnino sveta.*

SVET, V KATEREM ŽELIM ŽIVETI

TEDEN OTROKA (3. do 9. oktobra 2016)

Teden otroka je program Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki temelji na obeleževanju svetovnega dneva otroka, ki ga je leta 1956 priznala Generalna skupščina Združenih narodov. V Sloveniji ga obeležujemo prvi teden v oktobru. V tem tednu bodo povsod po Sloveniji organizirani številni priložnostni programi za otroke in njihove družine, ki jih organiziramo društva in zveze prijateljev mladine. Ne spreglejte, kaj smo vam pri Zvezi prijateljev mladine Idrija pripravili v Idriji.

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije

TEDEN OTROKA®
3. – 9. oktober 2016

Sobota, 8. OKTOBER od 9.30 - 11.30
USTVARJALNE DELAVNICE
na Mestnem trgu v Idriji

Nedelja, 9. OKTOBER ob 17. 00
Animirani film: TOM IN ČUDEŽNO OGLEDALCE
v Kinogledališču v Idriji
VSTOP PROST!

SVET, V KATEREM ŽELIM ŽIVETI

VSEBINA

- 02** Plac za abzerje
Pesem o feldbanu
- 03** Obergutmanovu berilu
- 04** Na Kitajskem o „Pametnih mestih“
Kratke občinske
- 05** Komunalna upravlja z objekti
Gradbišče v Mokraški vasi
- 06** Daljši rok za ureditev greznic
Občina Idrija – lepa in gostoljubna
- 07** Prometni scenariji v občini
Dan brez avtomobila
- 08** Doktor za mestno jedro
Seja KS Mesto Idrija
- 09** Varnejša šolska pot
Urejen center vasi Vojsko
Idrija – zelena destinacija
- 10** Turistične novice
- 11** Geopark Idrija
- 12** Zgodovina pripoveduje zgodbe
- 14** Brezplačna izobraževanja
Polno življenje GŠ Idrija
- 15** PKI s tremi medaljami
Poletni teden v zahodnih Julijcih
- 16** Na Hlevišu, na igrišču!
Še ena uspešna krvodajalska
- 17** DEKD 2016
- 18** V FG Film na oko
Kino oktobra in novembra
- 19** Oglarski praznik
Pesem je srce, če ga imaš
- 20** Naj glasba v Idriji ne potihne
Nagrada Energy Globe
- 21** Minkinih 100 let
UTŽO
- 22** Filmi, zbor in utrinki
Pohvalo zaslužita ...
- 23** Prtiček od Boča
Firbc
Obrazki in slovesa
- 24** Tu smo doma
Svetniški MAanagram

OBERGUTMANOVU BERILU

Tisti, ki imate dober spomin, in tisti, ki vestno beležite, kaj vse županski kandidati na volitvah obljublamo, veste, da ena mojih še neuresničenih obljub ostaja garažna hiša. Pa ne bo več dolgo.

Če bodo vremenske razmere ugodne, se bo že oktobra pri avtobusni postaji pod parkiriščem Barbare odprlo gradbišče, ki bo poleg garažne hiše, trgovskega centra pod njo in parkirne ploščadi z javnimi parkirišči na njeni strehi tudi primerno in varno uredilo ta del mesta.

Pred tem bo potrebno kakšnega pol leta potrpljenja, saj se bo začasno število parkirnih mest v Barbarah zmanjšalo, skušali pa jih bomo zagotoviti drugje. Tudi gradnja sama bo ovirala siceršnji tamkajšnji življenjski utrip.

Prosim vas, spoštovane občanke in občani, da morebitne zagate sprejemate strpno, saj smo morali za uresničitev te zahtevne gradnje rešiti mnoge probleme, da smo končno našli ustrezno rešitev.

Posebej vesel sem, da bo hkrati z gradnjo objekta urejeno tudi trenutno z vidika varnosti izredno pereče območje Vodnikove ulice do osnovne šole.

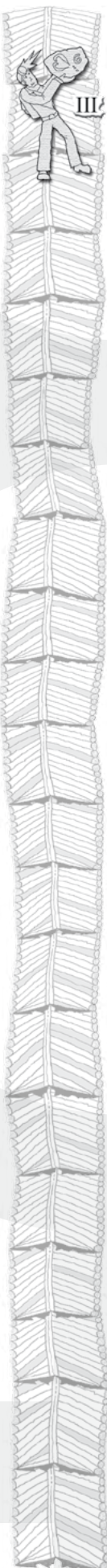
Saj ste že navajeni, v Idriji prav dolgo brez gradbenih posegov ne gre. Veste tudi, da po začasnih ovirah, ki jih prinašajo, vodijo do boljšega stanja. Strpnost, ki ste jo doslej vedno imeli, imejte tudi tokrat, pa čeprav se vam gradnja garažne hiše ne zdi smiselna. Pravico imate do svojega lastnega mnenja, ki ga boste po zaključku investicije morda celo spremenili.

Sicer pa: izkoristite jesenske dni kar najbolje in se dobro pripravite na zimo, tudi z nakupi lokalnih pridelkov na jesenski kmečki tržnici – domače je prav gotovo najboljše.

Bojan Sever
župan Občine Idrija

izdajatelj	• Občina Idrija
odgovorna oseba - obergutman	• župan občine Idrija Bojan Sever
uredniški odbor - abzerji	• Darjan Petrič, Marija Benčina, Gregor Koželj, Metka Rupnik
sodelavci - hajerji	• vsi v glasilu navedeni avtorji prispevkov in fotografij ter: Andrej Albreht, Marija Benčina, Alfonz Krapež, Nina Erjavec, Sanja Marija Pellis, Mojca Gorjup Kavčič, Jaka Kenk, Marko Čuk, Polona Lampe, Matevž Straus, Matic Slemič, Jan Sedej, Urbacht.eu
oblikovanje	• Zdenka Pervanje Podobnik
grafična priprava za tisk	• Marko Čuk
tisk	• Gr-grafika d.o.o., Cerkno
strokovna podpora	• Radio Cerkno d.o.o.
e-uredništvo	• marija.bencina@idrija.si; 05 37 34 502
glasilo na spletu	• www.idrija.si
število izvodov	• 4.600

Glasiło je tiskano na ekološkem papirju. Izhaja na dva meseca, po potrebi tudi pogosteje. Brezplačno ga prejemo vsa gospodinjstva v občini Idrija.

NA KITAJSKEM O »PAMETNIH MESTIH«

Župan Bojan Sever se je na povabilo in stroške kitajske strani med 7. in 9. septembrom v Yinchuanu, enem vodilnih „pametnih mest“ na Kitajskem, kot edini slovenski župan udeležil pomembnega mednarodnega dogodka TMForum InFocus. Na njem je več kot 1000 udeležencev s petih celin - vladni predstavniki več kot 60 držav, predstavniki več kot 100 svetovno vodilnih ter še preko 100 kitajskih „pametnih mest“ in gospodarstveniki iz globalnih svetovnih podjetij s področja naj sodobnejših tehnologij - razpravljalo o razvoju pametnih skupnosti, pilotnih primerih že delujočih tovrstnih mest in viziji za prihodnost. Povabilo organizatorjev tega velikega svetovnega strokovnega srečanja kaže na to, da so ti pre-

poznali in razumeli prizadevanja Občine Idrija na področju pametne skupnosti.

Vodilna tema foruma se je osredotočala na ključno vprašanje sodobnosti: Kakšno bo naše življenje v teh mestih v prihodnosti?

Premišljeno in učinkovito načrtovanje življenja v urbanih središčih je nuja, saj se morajo mesta že danes pripraviti na dejstvo, da naj bi leta 2050 kar 66% vse svetovne populacije živel v mestih. Zato je potrebno že danes razvijati, uporabljati in medsebojno povezovati naj sodobnejše tehnološke rešitve za informacijsko, infrastrukturno in energetsko učinkovitost, trajnostno naravnost, varnost in visoko kakovost življenja prebivalcev.

To ne pomeni, da bo sodobna tehnologija obvladovala človeka, ampak da bo človek izkoristil vse tehnološke prednosti, ki jih je že in jih še bo razvil za sodobno, kakovostno in trajnostno življenje v urbanih središčih. „Pametno mesto“ zagotavlja povezanost, enotno spremljanje, obvladovanje in upravljanje vseh mestnih infrastrukturnih „ekosistemov“, od prometa, vodooskrbe, energetike, enotne baze podatkov, pretoka informacij do javne razsvetljave in drugih infrastrukturnih in informacijskih sistemov. Vsa ta prizadevanja pa naj bi bila usmerjena v ključni cilj: trajnostni razvoj in doseganje višje kakovosti življenja prebivalcev teh mest.

Mesto mora delovati kot platforma, kjer se prebivalci, mestne oblasti, podjetja, ustanove, interesne skupine povezujejo v reševanju kompleksnih problemov mesta in skupaj oblikujejo razvojne priložnosti. Digitalna tehnologija, uporabljena pravilno, lahko uresniči te cilje. Danes se je treba povezovati in sodelovati pri razvijanju rešitev, ki bodo dovolj odprte za prihodnost, je bila osrednja ugotovitev govornikov, ki so na forumu predstavljali primere dobrih praks obstoječih „pametnih mest“, in ostalih udeležencev dogodka v kitajskem Yinchuanu.

Metka Rupnik

KRATKE OBČINSKE

Z ureditvijo javne poti v Predgrižah so se rešile večletne težave, ki so bile posledica večkratnega poplavljanja poti in objektov ob njej ter otežene preglednosti in prevoznosti.

Ostaja pa še problem ureditve odtoka zalednih vod, ki z ene strani pritekajo vse od Trepč, mimo Črnega Vrha skozi zaselek v Predgrižah, česar ureditev prej navedenega odseka ceste ne rešuje. Z druge strani v ta zaselek pritekajo zaledne vode tudi izpod Javornika in Trat. Posledica so vse pogostejše poplave naselja, zato bo Občina Idrija pozvala pristojne državne službe, da čim prej začno reševati ta problem.

AKVARIJ

Občina Idrija je sklep občinskega sveta, da se organizme in akvarije iz Akvarija Idrija proda, uresničila oktobra lani s prodajo podjetju REIT d.o.o. iz Ljubljane, ki pa kljub realizirani prodaji in vsem pozivom s strani

prodajalca organizmov in opreme ni prevzel. Vse to je povzročalo Občini Idrija stroške za vzdrževanje organizmov in opreme ter izgubo dohodka zaradi nezmožnosti oddaje poslovnega prostora v najem potencialnemu najemniku. Občina Idrija se je v skrbi za žive organizme odločila, da jih odda v hrambo in oskrbo najbolj usposobljenemu akvaristu med tistimi, ki so bili to nalogo pripravljeni prevzeti. Tako je v petek, 16. 9. 2016, te prevzel Aquarium Pula, ki je eden najlepših akvarijev v Evropi.

MOSTOVI

Septembra se je pričela obnova dveh mostov. Star viseči most na Poklonu v Spodnji Idriji je porušen in na istem mestu bo zgrajen nov, ki bo služil za promet kolesarjev in pešcev. Na razpisu je bilo za izvajalca del izbrano podjetje Zidgrad iz Idrije. Predračunska vrednost del znaša 96.257 evrov. Dela bodo predvidoma zaključena novembra 2016.

Začela se je tudi dolgo načrtovana gradnja novega premostitvenega objekta na Lajštu v Idrijski Beli. Po izdelavi potrebnih študij, projektne dokumentacije in pridobitvi vseh soglasij pristojnih institucij so izpolnjeni pogoji za pričetek gradnje. Projektna rešitev predvideva razširitev pretočnega polja iz sedanjih 4 m na dve polji po 6 m, prav tako se uvajalna krila objekta razširijo in bodo sposobna prevajati večje količine vode, generalno pa videz in konstrukcija objekta sledita obstoječemu stanju. Upošteva se lokacijo in status objekta je bila sklenjena tripartitna pogodba za izvedbo gradbenih del med Direkcijo RS za vodo, koncesionarjem Hidrotehnik d.d. in Občino Idrija. Predračunska vrednost del znaša 95.457 evrov. Dela, ki jih izvaja Hidrotehnik, bodo predvidoma zaključena konec novembra 2016.

Občinska uprava

KOMUNALA USPEŠNA PRI UPRAVLJANJU OBJEKTOV

Komunala d.o.o. izvaja dejavnost upravljanja večstanovanjskih objektov že vse od leta 2004, vendar pa se je obseg večstanovanjskih objektov, ki smo jih prevzeli v upravljanje, v zadnjem obdobju izredno povečal. V začetku leta 2016 smo kot izbirno gospodarsko javno službo dobili v izvajanje tudi upravljanje z občinskimi nepremičninami.

Zaradi navedenega se je dejavnost upravljanja objektov v idrijski Komunali reorganizirala in kadrovsko okrepila. Danes so na dejavnosti upravljanja nepremičnin zaposleni trije operativni upravniki: Jure Gantar, Sašo Turk in Mojca Mohorič.

Najdaljši staž od sedanjih upravnikov ima Jure Gantar. Prva leta število objektov, ki smo jih imeli v upravljanju, skoraj niso opravičevala obstoja dejavnosti, zato sta bila pripravljena načrt in razvoj dejavnosti upravljanja večstanovanjskih objektov s ciljem pridobiti v upravljanje čim večje število objektov. Zastavljeni cilji so se nam takrat zdeli precej nerealni, a vendar lahko danes z veseljem ugotavljamo, da so ne le doseženi, ampak celo preseženi. Verjame-mo, da je dobro opravljeno delo najboljša reklama za pridobivanje novih strank, kar nam rezultati zadnjega obdobja nedvomno potrjujejo, saj smo v prvih devetih mesecih tega leta število večstanovanjskih objektov v upravljanju povečali za 27, kar pa zagotovo ni zadnja številka.

Okrepitev dejavnosti z novim sodelavcem Sašo Turkom je bila tako nujna in težko pričakovana. Sašo je zelo hitro samostojno prevzel objekte v upravljanje. Okrepitev ekipe je vsekakor pripomogla k temu, da je dejavnost zopet pričela delovati tako, kot to od nje pričakujejo etažni lastniki.

S pričetkom izvajanja izbirne gospodarske javne službe upravljanja z občinskimi stanovanji, poslovnimi prostori in objekti

v občinski lasti v občini Idrija v začetku letošnjega leta se je dejavnosti upravljanja objektov pridružila tudi Mojca Mohorič. Glede na to, da se Mojca ukvarja pretežno z upravljanjem nepremičnin v lasti Občine Idrija, je njen obseg dela nekoliko drugačen od ostalih dveh upravnikov. Mojca se z upravljanjem občinskih nepremičnin ukvarja že od leta 2012, saj je bil to del njenih nalog že v prejšnji službi.

Jure, Sašo in Mojca sestavljajo ekipo upravnikov Komunale, ki med seboj po najboljših močeh sodelujejo in se dopolnjujejo. Poleg upravnikov pa pri dejavnosti upravljanja objektov sodelujeta tudi Tina Skalin, ki skrbi za obračune, ter Gregor Kodala kot vodja servisne službe. Celotna dejavnost upravljanja nepremičnin pa sodi v področje skupne komunalne službe, ki ga vodi Izток Konjar.

Za izredne primere smo vedno dosegljivi. Dežurna služba deluje 24 ur 7 dni v tednu na številki: **051 400 700**.

Vesna Miklavčič
Komunala d.o.o.

GRADBIŠČE V MOKRAŠKI VASI

bil na javnem naročilu izbran izvajalec CPG d.d. Nova Gorica.

Pretežni del ulice Mokraška vas na desnem bregu Idrijce in nekateri objekti na Vojkovi ulici na levem bregu Idrijce v Idriji še nimajo urejene sanitarne kanalizacije. V sklopu investicije bo izvedena dograditev in navezava obstoječega kanalizacijskega omrežja na CČN Idrija. Zgrajenih bo 560 m gravitacijskega sanitarnega kanala in 1641 m tlačnega sanitarnega kanala z dvema črpališčema. Trase kanalizacije potekajo po regionalni cesti na odseku Pečnik-Žiri, v brežini ob potoku Lepejšarica, v brežini ob reki Idrijci, ob magistralni cesti na odseku Spodnja Idrija-Godovič, po javni poti in v vodnem rovu HE Marof.

Poleg kanalizacije bo zgrajen povezovalni vod na centralni vodovodni sistem, ki bo zagotavljal kvaliteto in nemoteno oskrbo s pitno vodo prebivalcev Mokraške vasi in Spodnje Idrije. Projektirani vodovod poteka delno v cestnem telesu, delno z obeshanjem na stropno konstrukcijo vodnega rova, delno vzporedno z brežino reke Idrijce in delno skozi gozd po opušeni

gozdni vlaki. Skupna dolžina vodovoda je 2.632,6 m. V načrtu sta obravnavana dva odseka. Prvi odsek je od Idrije-Arkove ulice mimo CČN Idrija do Mokraške vasi, drugi pa od Mokraške vasi do vodohrana Rupnik.

Dela so se pričela v vodnem rovu med CČN Idrija in Mokraško vasjo in se nadaljujejo po javni poti v Mokraško vas.

V okolici Eurospina in Avto Krke se bodo gradbena dela predvidoma izvajala od 26. 9. 2016 pa do 7. 10. 2016, zato občane prosimo, da sproti spremljate obvestila o spremenjenem režimu parkiranja.

Občinska uprava

Avgusta letos se je pričela izvajati dvoletna investicija »Kanalizacija Mokraška vas in povezovalni vodovod Idrija-Spodnja Idrija-II. faza ter kabelska kanalizacija med Idrijo in Spodnjo Idrijo«, ki se bo predvidoma zaključila julija 2017. Za izvajanje sočasne gradnje vodovoda, kanalizacije in optike je

DALJŠI ROK ZA UREDITEV GREZNIC

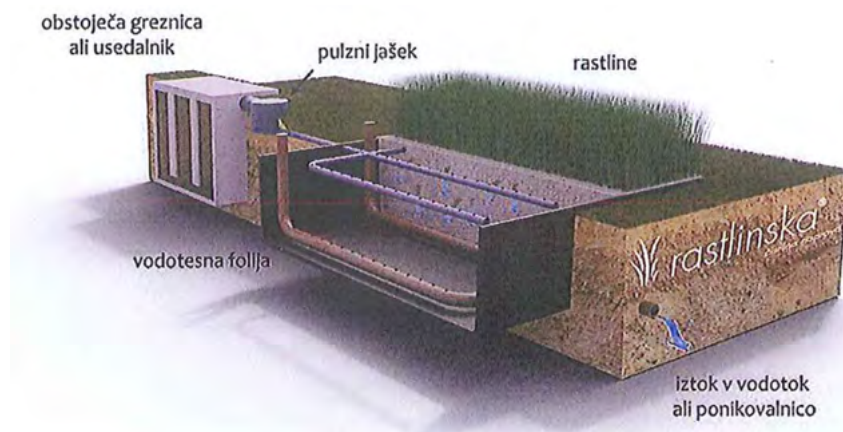
Tik pred koncem preteklega leta je v Sloveniji začela veljati nova uredba o odvajanju in čiščenju komunalnih in odpadnih voda, po kateri na območjih, kjer ni kanalizacije ali kjer ta ni načrtovana, greznice ni treba zamenjati ali nadgraditi v male komunalne čistilne naprave do konca leta 2017, kot je določala stara uredba.

Če je bila pretočna greznica zgrajena po predpisih, veljavnih v času gradnje, je čas za njeno nadgradnjo z enoto za nadaljnje čiščenje, filtracijo ali infiltracijo oziroma za nadomestitev z malo komunalno čistilno napravo (MKČN) najpozneje ob prvi rekonstrukciji objekta, za katero je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. MKČN je tudi rastlinska čistilna naprava, saj v njej prav tako potekajo biološki procesi. Za vsako pa je potreben projekt, v katerem so opredeljeni parametri in kakovost čiščenja.

Če odteka odpadna voda iz objekta v okolje brez vsakršnega čiščenja ali greznica ni bila narejena po predpisih, je rok za ureditev stanja najpozneje do konca leta 2021.

RAZLIKA MED PRETOČNO GREZNICO IN MALO BIOLOŠKO ČISTILNO NAPRAVO

Pretočna greznica je bila element za čiščenje komunalnih odpadnih voda pred petnajstimi, dvajsetimi leti. Njene lastnosti in zmogljivosti so določali predpisi, veljavni pred letom 2002. V njej so bili praviloma trije ločeni prekat, ki so zagotavljali delno očiščenje vode, ki je potekalo z mikroorganizmi v odpadni vodi po anaerobnem postopku, brez kisika. Biološka razgradnja v MKČN poteka z dovajanjem oziroma pomočjo zraka,

aerobno. Postopek čiščenja v greznici velja za manj učinkovitega v primerjavi z MKČN. Prvi prekat, ki prevzame 2/3 greznice, je bil namenjen usedanju trdih delcev in blata, ki je nastajalo pri anaerobni razgradnji, dva pa sta bila namenjena bistrenju vode do iztoka skozi ponikovalnico v podtalje ali neposredno v vodotok. Na enak način je iztok urejen pri MKČN, kjer pa se spodbuja čistilne procese dovajanja zraka, bodisi z vpihovanjem ali naravnim vlekom zraka pri tistih, ki niso priključene na elektriko. Tudi MKČN ima več delov, vsaj dva. Prvi je usedalnik, v katerem se zbirajo trdi delci, vanj pa se prečrpava tudi prirastek blata, ki nastaja pri biološki razgradnji. Vsaka rastlinska čistilna naprava ima usedalni del, funkcija rastlinskega dela je le prečiščenje oziroma bistrenje vode pred iztokom.

Tako iz pretočne greznice kot iz MKČN pa je treba blato redno prazniti, kar opravi komunalno podjetje.

Pri pravilno dimenzionirani pretočni greznici je potrebno praznjenje le enkrat na tri leta, kar je po uredbi minimum. Enako velja tudi za MKČN, vendar uredba določa tudi, da je treba napravo prazniti v skladu z navodili proizvajalca.

Ker prodajalec MKČN jamči za pravilno delovanje le s certifikatom, ki opredeljuje lastnosti naprave in dokazuje, da je bila testirana, svetujemo občanom, da se pred nakupom posvetujete s komunalnim podjetjem.

Kmetijska gospodarstva so izjema: če nastaja komunalna voda, ki se zbira v MKČN ali v kakršnikoli obliki greznice, lahko lastnik odpadno vodo ali blato prečrpa v gnojno jamo, v kateri so odpadne vode iz reje živali. Tu mora ostati vsaj šest mesecev, potem pa lahko blato, ki nastane v njej, uporabi za gnojenje kmetijskih površin.

Občina uprava

OBČINA IDRİJA – LEPA IN GOSTOLJUBNA 2016

Občina Idrija vabi na podelitev priznanj občanom v okviru akcije Občina Idrija - lepa in gostoljubna. Namen akcije sledi želji osve-

ščanja prebivalcev o primernem urejanju našega skupnega bivalnega okolja.

Štiričlanska strokovna komisija je preko poletnih mesecev opravila številne ogleda krajev v idrijski občini. Najbolj prizadevnim občanom, ki zgledno skrbijo za okolico svojih domov, kmetijskih gospodarstev, javnih objektov, poslovnih lokalov ali mestnih koticov, bodo podeljena priznanja za njihov trud.

Prireditve s podelitvijo pohval in priznanj bo v ponedeljek, 24. oktobra, ob 18. uri v Filmskem gledališču v Idriji.

Vabljeni, da si skupaj pogledamo izbrane skrbno negovane koticke naše občine.

Občinska uprava

PROMETNI SCENARIJI V OBČINI

V Idriji je v sredo, 21. 9. 2016, potekala že druga javna razprava o Celostni prometni strategiji (CPS) Občine Idrija, tokrat namenjena preverjanju scenarijev razvoja ter iskanju in oblikovanju ciljev, rešitev in načinov za dolgoročno trajnostno ureditev prometa v občini. Pred tem je v okviru pestrega dogajanja ob Evropskem tednu mobilnosti potekala tudi delavnica »Korak z mislijo na prihodnost«.

Na tla položen letalski posnetek mestnega središča v velikosti 3 x 4 m je pritegnil večino mimoidočih, ki so s pomočjo izvajalcev CPS, LUZ d.d. in RRA LUR, v dobrih dveh urah ustvarili zemljevid svojih vsakodnevnih poti, ki so bile različno obarvane glede na vrsto mobilnosti. Rdeča za avtomobilski promet, modra za javni promet, bela za pešačenje in rumena za kolesarjenje. Kot je bilo pričakovati, so bile poti kmalu v večini obarvane rdeče,

a predvsem po mestu tudi belih trakov ni manjkalo, rumena barva pa je pokazala, da nekateri vendarle tudi kolesarijo. Kot so sodelujoči prebivalci občine že povedali na javnih razpravah in v intervjujih, namenjenih pripravi CPS, je tudi ta zemljevid jasno pokazal, da se med Idrijo in Spodnjo Idrijo večina vozi z osebnim avtomobilom, čeprav je razdalja primerna tudi za kolesarjenje ali pešačenje, le poti ni, ki bi bila ustrezno urejena. Udeleženci so najmanjkrat prosili za moder trak, ki je predstavljal javni prevoz. Pri ustvarjanju zemljevida so sodelovale različne generacije, šolarji, malčki, pa tudi precej starejših. Udeleženci pa so bili povabljeni tudi k izpolnjevanju ankete o urejanju prometa v občini. Rezultate ankete bodo pripravljavci CPS uporabili kot eno od izhodišč za pripravo strategije, ki bo (za razliko od nekaterih podobnih dokumentov) v veliki meri izhajala iz mnenj in potreb občanov.

Na javni razpravi, ki je sledila, so občanke in občani skupaj z organizatorji razvijali scenarij razvoja prometa v Idriji, pri tem pa so izhajali iz ciljev, za katere so menili, da bi najbolj pripomogli k izboljšanju prometne ureditve v občini. Izmed vseh obravnavanih ciljev je bil največji poudarek namenjen novim in bolj varnim kolesarskim potem v naseljih in med njimi, hkrati pa tudi želji, da naj se v središčih naselij motorni promet umirja in zmanjšuje na račun izboljšane dostopnosti za pešce. Ob tem so udeleženci poudarili tudi željo po izboljšanju javnega prometa in povečanju pretočnosti prometa izven naselij.

Ljubljanski urbanistični zavod in RRA LUR

DAN BREZ AVTOMOBILA

V četrtek, 22. septembra, se je tudi Idrija aktivno pridružila vseslovenski akciji Dan brez avtomobila. Ta dan je bil Trg sv. Ahacija zaprt za promet. Površino, ki jo sicer obvladujejo avtomobili, so tokrat imeli na razpolago pešci, dopoldne predvsem otroci. Učenci 2. razredov so

na trgu ustvarjali risbe s kredo na temo prometa, malčki iz vrtca pa so »star plac« spremenili v pravo igrišče, na njem plesali, peli in se igrali.

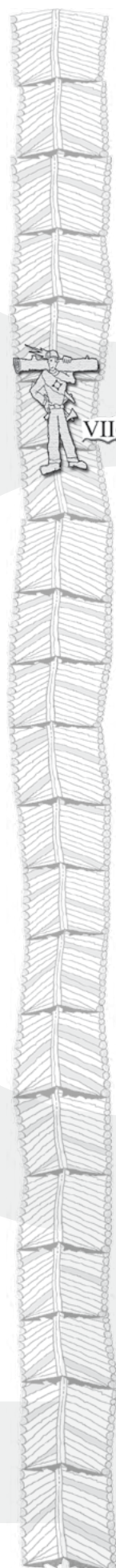
Popoldne je bil prikazan sistem izposoje koles, navadnih in električnih, ter dana možnost vožnje po kolesarskem poligonu. Rdeči križi pa je s praktičnim prikazom izobraževal prisotne o pravilnem oživljanju in oskrbi poškodb po padcih s kolesom.

Na razgrnjenem letalskem posnetku somestja Idrije in Spodnje Idrije so lahko mimoidoči označili, kje in kako hodijo v šolo, vrtec ali na delo in s tem podali koristne informacije, ki bodo služile kot vhodni podatki pri pripravi celostne prometne strategije.

Udeležba na dogodku je bila zadovoljiva, precej sodelujočih pa je izrazilo željo, da bi bil Trg sv. Ahacija tak, kot je bil nekoč, in ne natrpan z avtomobili.

Občinska uprava

DOKTOR ZA MESTNO JEDRO

Ključna pozornost mednarodnega projekta City Centre Doctor, pri katerem sodeluje Občina Idrija, je usmerjena v skupno iskanje rešitev in idej za revitalizacijo mestnih središč sodelujočih partnerskih mest. Kot smo v tem časopisu že poročali, smo v mesecu maju kot osnovo za izvajanje projekta ustanovili URBACT lokalno skupino, v kateri so različni predstavniki civilne družbe in zasebnega sektorja iz mestnega središča.

Člani skupine Cveto Koder, Matevž Straus, Ivana Leskovec in Tomaž Mivšek so se konec junija že udeležili srečanja projektnih partnerjev, ki je potekalo v nizozemskem mestu Heerlen. To nekdanje rudarsko mesto, v žepu med Belgijo in Nemčijo, se je po zaprtju rudnika premoga soočalo s številnimi socialnimi problemi, praznimi objekti in odseljivanjem prebivalstva. Uspešen program prestrukturiranja je nazadovanje navsezadnje spremenil v razvoj – Heerlen je tako danes živahno mesto z razvito kreativno industrijo in prizorišče velikih nizozemskih glasbenih in umetniških festivalov. Udeleženci študijskega obiska smo tako spoznali največje pokrito smučišče v Evropi, ki je zgrajeno kar na hribu iz rudniških ostankov, se seznanili s programom iskanja novih najemnikov in poslovnih modelov (npr. blurring – zamagljevanje ločnic med trgovino in kavarno) za prazne poslovne prostore, obiskali center za mlade ustvarjalce v nekdanjem objektu nizozemskega statističnega urada ter si ogledali novo stanovanjsko-poslovno središče nad železniškimi tiri. Strokovne delavnice, ki so potekale na srečanju, pa so služile pripravi na drugi korak v izvajanju projekta – prostorsko analizo mesta. Analizo mestnega središča smo v Idriji

pričeli z izvedbo ankete med prebivalci in obiskovalci mesta, s katero smo želeli izvedeti, kakšen je vaš pogled na središče Idrije. V naslednjih dveh mesecih bomo izvedli še analizo izbranih javnih prostorov ter poskušali zbrati čim več podatkov o mestnem središču, ki jih bomo predstavili v obliki interaktivnih zemljevidov.

Program URBACT, katerega del je projekt City Centre Doctor, nudi tudi prostor za izmenjavo izkušenj in učenje. Eden od najpomembnejših tovrstnih dogodkov, ki ga organizirajo, je URBACT poletna univerza. Dogodka, ki je letos potekal v drugi polovici avgusta v Rotterdamu, so se s podporo URBACT-a udeležili predstavniki več kot 200 evropskih mest, iz Idrije sta to bili Martina Pišlar in Dušanka Černalogar. Udeleženci so tri dni skupaj oblikovali rešitve za celo vrsto aktualnih izzivov, s katerimi se sooča namišljeno mesto Avalon. Naši udeleženci sta se priključili enemu od petih razvojnih laboratorijev, ki se je ukvarjal s temo fizične in funkcionalne regeneracije sosesk za življenje bolj prijaznih in živahnih mest. URBACT poletna univerza nas je opremila z novimi orodji in veščinami, s katerimi bomo v okviru projekta lažje naslavljali lokalne urbane izzive in pripravili uspešne akcijske načrte, in sicer s sodelovanjem vseh sektorjev (celostni pristop) in vseh deležnikov (participativni pristop). Navdihujoči govori, delavnice na terenu in neformalne družabne aktivnosti so pomemben vir navdiha, ki so ga udeleženci vzeli s seboj domov.

Med 5. in 8. septembrom je v španskem mestu Medina Del Campo potekalo še drugo projektno srečanje, ki so se ga udeležile koordinatorica projekta Maja Majnik, vodja lokalne skupine Dušanka

Černalogar ter članica skupine Maša Eržen. Namenjeno je bilo izvedbi delovnih srečanj, spoznavanju lokalnih projektov, dobrih praks ter usposabljanju prisotnih s področja spretnosti vodenja participativnega pristopa za oblikovanje urbanih politik in strategij v mestih, ki ga je izvedla strokovnjakinja programa URBACT Sally Kneeshaw iz Londona. Udeleženci smo imeli priložnost spoznati vzpostavljene mehanizme in proces sodelovanja, imenovan Medina 21, ki ga z lokalnimi in regionalnimi deležniki za izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev v mestu vodijo že od leta 2002. Ob koncu srečanja smo udeleženci v obliki metode medsebojnega pregleda (peer-review) pripravili še svoj prispevek in pogled na središče mesta Medina. Po ogledu mestnega središča smo gostiteljem podali številne ideje in nasvete, s katerimi aktivnostmi naj v mestu nadaljujejo, katere naj prenehajo izvajati, katere naj izboljšajo in predvsem katere aktivnosti oziroma storitve naj vzpostavijo na novo.

Poletje je bilo za projekt City Centre Doctor precej delavno, kar se bo nadaljevalo tudi v letošnjo jesen. Do novega projektnega srečanja, ki bo v začetku novembra potekalo v portugalskem mestu Amarante, bomo dokončali temeljito prostorsko analizo mestnega središča in pripravili poročilo, katerega ugotovitve vam bomo podrobneje predstavili v naslednji številki Obzorja.

URBACT lokalna skupina

NA ZADNJI SEJI KS MESTO IDRİJA TUDI ŽUPAN

Septembra so se po poletnem premoru zopet sestali svetniki KS Mesto Idrija. Pridružili so se tudi občinska svetnika Majda Troha in Tomaž Vencelj ter župan Bojan Sever ter Marjan Rupnik, ki je zadolžen za nekatere investicije v KS Mesto Idrija.

V pogovoru z županom smo izpostavili najbolj pereče točke v naši krajevni skupnosti. Župan nas je seznanil z investicijami, ki bodo izvedene v naslednjih dveh letih. Med pomembnejše sodijo ureditev Kosovelove ulice, ureditev kolesarske steze do Spodnje Idrije in Podroteje, rekon-

strukcija dela Grilčeve ulice od Pelhana do glavnega križišča. Svetniki krajevne skupnosti smo še enkrat opozorili na nezadostno javno razsvetljavo v nekaterih predelih mesta.

V nadaljevanju smo ocenili organizacijo prireditev v okviru krajevne skupnosti. Sklenili smo, da bomo nadaljevali z organizacijo naših tradicionalnih prireditev, premislili pa bomo o nekaterih novostih. Letos nas čaka še organizacija Barbarinega sejma v začetku decembra, ki nas popelje v praznični mesec. Naslednje leto pa načrtujemo tradicionalna spomladanska

Eko dan in Cvetlični sejem, konec poletja pa Dan krajevne skupnosti, ki smo ga letos izjemoma izpeljali skupaj s Praznikom idrijskih žlikrofov.

Naslednji sestanek načrtujemo že kmalu, saj nas čaka še finančni plan za naslednji dve leti, seznanili se bomo z napredovanjem projekta »feldban«, verjetno pa se bo našla še kakšna ideja.

Melita Gantar
predsednica KS Mesto Idrija

VARNEJŠA ŠOLSKA POT V ČRNEM VRHU

Za ureditev varne poti do osnovne šole v Črnem Vrhu je narejen prvi korak. Zgrajen je nov odsek cestne povezave od javne poti, ki vodi na Trate, mimo bivših objektov JLA do osnovne šole. Z ureditvijo dodatne cestne povezave želimo razbremeniti obstoječo povezavo, ki je s prometno varnostnega stališča zelo problematična.

Pot – cesta je zelo ozka in nepregledna. S preselitvijo vrtca k osnovni šoli pa se je promet z avtomobili zelo povečal in s tem zmanjšala varnost vseh udeležencev v prometu.

Po konsolidaciji terena je predvidena še asfaltacija in dokončna ureditev novega odseka ceste ter njena kategorizacija. Pri tem je potrebno še posebej poudariti, da je do realizacije in izgradnje ceste prišlo tudi zaradi sodelovanja lastnikov zemljišč, na katerih je bila cesta zgrajena. Izvajalec del Gabrijel Kavčič je dela izvedel skladno z dogovorom, strokovno in kvalitetno.

V pripravi je že tudi druga faza ureditve varne poti v šolo, to je odstranitev »Kuhar-

jeve« hiše in ureditev križišča ter razširitev obstoječe ceste, ki vodi do osnovne šole. Prvi razgovori z lastniki zemljišč, na katere bi se cesta razširila, so bili že opravljeni. Ker pa je ureditev omenjenega križišča vezana na projekt Direkcije za ceste, moramo počakati, da bo ta izdelan.

Po prejemu projekta ureditve križišča in predlogu navezav na državno cesto bomo tudi na Občini Idrija pripravili predlog prometnega režima za obe cestni povezavi do osnovne šole. Priporočamo uporabo nove povezave, čeprav je trenutno še makadamska, da bomo predlog prometnega režima lažje pripravili.

Občinska uprava

UREJEN CENTER VASI VOJSKO

Za promocijo in podobo urejenosti kraja je zelo pomemben center vasi. Obiskovalcu mora povedati osnovne znamenitosti kraja s predstavitvijo, objekti in naravno odprtostjo. Center je pred rekonstrukcijo predstavljal ozko

križišče s pogledom na cerkev, objektom župnije na levi in nefunkcionalnim objektom (drvarnico) na desni strani.

Z odstranitvijo nefunkcionalnega objekta na desni strani in širitvijo centra v odprt

prostor ter postavitvijo polkrožnega atrija s turističnimi zanimivostmi kraja, klopjo za oddih, rekonstrukcijo križišča, prenoval vhoda v »farovž« (tudi zaradi varnosti) in vhoda k cerkvi sv. Jožefa in na pokopališče smo centru vdahnili njegov osnovni pomen – pokazati obiskovalcem prvo informacijo o kraju, njegove znamenitosti in urejenost kraja. Ob prihodu v center vasi Vojsko se nam sedaj ob lepem vremenu odpre čudovit pogled tudi na Julijske Alpe. V ta sklop obnove smo vključiti tudi že postavljen spomenik padlim domačinom med drugo svetovno vojno.

Branko Lapajne
predsednik KS Vojsko

IDRIJA - AKTIVNA ZELENA DESTINACIJA

Idrija je pomladi 2016 prejela srebrni znak Slovenia Green Destination in tako postala ena izmed prvih 7 zelenih destinacij v Sloveniji. S pridobitvijo srebrnega znaka Slovenia Green Destination se tako Idrija na trgu pozicionira kot okolju in družbi prijazna destinacija. Od pridobitve naziva se vseskozi vključuje v vse aktivnosti, ki sledijo ciljem Zelene sheme slovenskega turizma – mednarodno primerljivega certifikacijskega sistema, ki obenem služi kot nacionalni program uvajanja trajnostnih modelov.

Slovenska turistična organizacija je v juliju izdala publikacijo Zelena doživetja. Vodnik, ki zajema devet zelenih destinacij z znakom Slovenia Green in pripoveduje

zelene zgodbe, vas vodi po zelenih destinacijah Ljubljana, Cerklje, Idrija, Kamnik, Radlje ob Dravi, Rogla, Zreče, Celje, Laško, Žalec. V publikaciji prebivalci zelenih destinacij predstavljajo zelene misli in namige za najlepša zelena doživetja.

V začetku avgusta se je kot zelena destinacija Idrija predstavila na Mestnem trgu v Ljubljani. V bogatem celodnevem programu so se obiskovalci lahko informirali o turistični ponudbi Idrije, imeli so možnost nakupa turističnih spominkov in izdelkov ter daril z idrijsko čipko, se spoznali z bogato naravno in kulturno dediščino Geoparka Idrija, si ogledali, kako se kleklja prava idrijska čipka, in se tudi sami preizkusili v tej spretnosti.

V Zeleno shemo slovenskega turizma se je z letošnjim avgustom vključil tudi lokalni ponudnik turističnih storitev, saj je Slovenska turistična organizacija Hotelu Jožef dodelila znak Zelene sheme slovenskega turizma »SLOVENIA GREEN ACCOMMODATION«. Pridobitev znaka Slovenia Green Accommodation prinaša članom prednosti predvsem na področju dviga prepoznavnosti in promocije prek nacionalnih in mednarodnih kanalov. Poleg tega je Hotel Jožef od Agencije Republike Slovenije za okolje prejel tudi znak za okolje oziroma okoljski certifikat EU Ecolabel za turistično nastanitveno storitev.

Center za idrijsko dediščino

TURIZEM

PROMOCIJSKO-TRŽENJSKE AKTIVNOSTI

Idrija se je odzvala povabilu veleposlaništva RS v Haagu in se udeležila 4. festivala ambasade (veleposlaništev), ki je potekal v soboto, 3. septembra. Z našimi promocijskimi materiali smo predstavljali destinacijo Idrija in njene turistične znamenitosti, obiskovalci so se navduševali nad odličnim krniškim sirom, gerušem in izdelki z idrijsko čipko različnih ponudnikov iz prodajnega programa TIC Idrija.

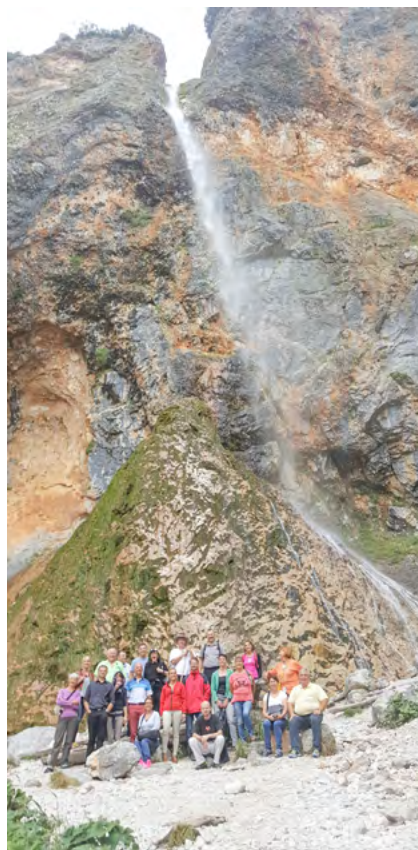
Center za idrijsko dediščino je pripravil in izdal nove predstavitvene brošure - Idrija, odkrijte mesto Unescove dediščine. Pri nastanku brošur so sodelovali tudi lokalni prebivalci. Dostopne so v štirih jezikovnih različicah: slovenski, angleški, nemški in italijanski. Za obiskovalce Idrije in vse, ki bi jih želeli imeti, so brošure na voljo na **Turistično informacijskem centru Idrija (Mestni trg 2) in v spletnem publikacijskem centru <https://issuu.com/visit-idrija-slovenija>.**

STATISTIČNI PODATKI O OBISKU IN NOČITVAH

Kot v drugih slovenskih turističnih destinacijah je tudi v Idriji opazen trend povečanega obiska turistov in nočitev. Od začetka leta do konca avgusta je Turistično informacijski center Idrija obiskalo dobrih 10 % več turistov kot v lanskem letu. Razveseljivo je tudi dejstvo, da je obisk v avgustu, ko nas obišče največ tujih turistov, v primerjavi z lanskim letom narasel na vseh objektih. V Mestnem muzeju Idrija se je obisk do konca avgusta povečal na gradu Gewerkenegg in v rudarski hiši. Obisk na gradu Gewerkenegg je bil tako največji v zadnjih štirih letih. V Antonijevem rovu je bil začetek sezone sicer primerljiv z lanskim, v avgustu pa so zabeležili močno povečanje obiska, predvsem na račun gostov iz tujine. Tudi ponudniku turističnih namestitev so v letošnjem letu lahko zadovoljni z nočitvami. Letos od začetka januarja do konca julija so namreč zabeležili za skoraj 18 % več nočitev kot v enakem obdobju lani.

ŠTUDIJSKA TURA NA SOLČAVSKO – PROJEKT EDEN55PLUSNW

Med 5. in 6. septembrom je v okviru projekta EDEN55plusNW (financiran iz sredstvi programa COSME), ki ga skupaj s partnerji iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške in Italije izvaja Center za idrijsko dediščino,

potekala študijska tura na Solčavsko. Glavni namen študijske ture je bilo spoznavanje dobrih praks v EDEN destinacijah in okrepitev promocije, sodelovanja, vključevanja lokalnih ponudnikov v turistično ponudbo ter hkrati povezovanje z drugimi ponudniki. Organizatorji študijske ture so pripravili program, ki je bil vseskozi prepleten z neokrnjeno naravo, okusnimi jedmi, prijaznimi lokalnimi ponudniki in bogatim kulturnim izročilom Solčavskega.

Dogodka se je udeležilo 20 ponudnikov iz Vulkanlanda, Nacionalnega parka Sjevni Velebit, Kolpe in Idrije, ki že dopolnjujejo turistično ponudbo v sodelujočih turističnih destinacijah, in 6 članov evalvacijske skupine, ki so jo sestavljali predstavniki partnerskih organizacij. Med njimi tudi 4 ponudniki iz Idrije in sodelavki Centra za idrijsko dediščino.

SLADKA NOVIČKA

Uporaba čipke je v zadnjih letih prerasla klasičen pogled na te prefinjene in nežne umetnine. Mladi oblikovalci in umetniki z uporabo novih vzorcev in materialov podajajo svoje nove in inovativne vizije idrijske čipke. Idrijska čipka tako svoje mesto išče tudi v svetu kulinarike, predvsem kot okras oziroma dodatek na slaščicah, česar

pobudnik je bil Center za idrijsko dediščino leta 2014.

Tako je na pobudo Centra na 33. Festivalu idrijske čipke že nastala prva tortica s sladkorno čipko z vzorcem srčka, ki jo je prvič ustvaril kuharski mojster Tomaž Škvarč Lisjak. Naslednjega leta je bil razpisan natečaj za festivalsko sladico, na katerem je Center za idrijsko dediščino iskal sladico, sestavljeno iz lokalnih sestavin, ki se navezuje na Idrijo in/ali čipko. Na natečaju je bila izbrana tortica Rezi, ki je nastala v kuhinji Gostilne Škafar v sodelovanju z Marijo Nardin in Majo Svetlik iz Čipkarske šole Idrija.

Ena izmed tistih, ki poustvarja sladko čipko po tradicionalnih idrijskih vzorcih, je tudi Katja Richter. Njen koncept »Sladkorna čipka« je tekstilno-kulinarični oblikovalski projekt, ki preizkuša nove oblike posredovanja umetnosti. Avtorica je za svoj projekt in njen večplasten prispevek k odkrivanju novih priložnosti v slovenskem turizmu za vse sektorje in generacije prejela nagrado Snovalec.

Center za idrijsko dediščino

GEOPARK IDRİJA

MREŽA ŠOL LETOS V IDRİJI

V Geoparku Idrija zelo aktivno razvijamo in promoviramo izobraževanje o naravni in kulturni dediščini tega območja. Trudimo se razvijati programe za odrasle in otroke, še posebej pa, da se z našimi šolskimi programi vključimo v šolski sistem.

Ena izmed uspešnih šolskih aktivnosti je t.i. Mreža šol Geoparka Idrija, s katero od leta 2013 uspešno povezujemo vse lokalne osnovne šole, in sicer OŠ Idrija, OŠ Spodnja Idrija, OŠ Črni Vrh nad Idrijo in OŠ Cerkno. Mreža je zasnovana tako, da vsako leto ena šola organizira tematski dan s številnimi aktivnostmi za vse učence sedmih razredov vključenih osnovnih šol, ki se izvedejo s pomočjo in sodelovanjem Geoparka Idrija ter strokovnjakov, kar omogoča visok nivo kakovosti prenosa znanja na otroke na ta dan. V letu 2013 so učenci obiskali Črnovrško planoto, leta 2014 so spoznavali Cerkljansko, minulo šolsko leto pa so raziskovali Spodnjo Idrijo in Kanomljo. Letos je za organizacijo zadolžena OŠ Idrija. S pomočjo naših partnerjev Osnovne šole Idrija, Čebelarskega društva Idrija, Antonijevega rova, Mestnega muzeja Idrija, Planinskega društva Idrija in Občine Idrija smo pripravili 10 izredno zanimivih delavnic. Otroci bodo v okviru delavnic spoznavali ptice, risali vzorce idrijske čipke, izdelovali idrijske žlikrofe, ogledali si bodo mestni čebelnjak in izdelovali mini panjske končnice, s pomočjo aplikacije Turf Hunt spoznavali znamenitosti mesta Idrija, izboljšali svoje znanje na novem igrišču Med kamninami in rožicami na Hleviški planini, se vživel v vlogo geodetektivov na Rakah, si ogledali Divje jezero in spoznali zgodovino rudnika z ogledom multivizije v Antonijevem rovu.

Za izvedbo celotnega programa pa se za finančno podporo zahvaljujemo tudi našim sponzorjem in donatorjem: Trtnik in Trtnik d.o.o., ebm-papst Slovenija d.o.o. in ARHITEKTURA.BO Barbara Oblak s.p.

VABILO NA EKSURZIJU V ABBADIO SAN SALVATORE V OKVIRU PROJEKTA RURALL – SKUPAJ ZA RAZVOJ PODEŽELJA

V okviru projekta RurAll – Skupaj za razvoj podeželja bo od 13. – 15. oktobra 2016 potekala strokovna ekskurzija v italijanski Abbadio San Salvatore, v okviru katere se bo odvijal tudi strokovni dogodek oziroma okrogla miza o razvojnih izzivih podeželja, s poudarkom na trajnostnih oblikah turizma. Med ekskurzijo bo organiziran

tudi skupni kulturni in družabni dogodek, na katerem bodo nastopile folklorne skupine, predstavila pa se bodo tudi podeželska društva iz obeh občin. Ekskurzija bo potekala v času njihovega jesenskega festivala, zato si bo moč ogledati tudi ta dogodek. Ponudniki lokalnih produktov pa se bodo imeli možnost predstaviti na svojih stojnicah.

Vabljeni vsi, predvsem ponudniki lokalnih produktov, da se čim prej prijavite na ekskurzijo na info@geopark-idrija.si ali **041 557 892. Kotizacija za udeležbo znaša 25 EUR.**

Projekt RurAll povezuje dve nekdanji živosrebrovi rudarski mesti – Idrijo in Ab-

badio San Salvatore v Italiji. Glavni namen projekta je povezovanje podeželskega prebivalstva s ciljem okrepiti sodelovanje med občinama, učenje dobrih praks ohranjanja dediščine in možnosti skupnega razvoja oblik trajnostnega turizma na podeželju. Aktivnosti v projektu RurAll so sofinancirane iz programa Evropa za državljane.

Geopark Idrija
Center za idrijsko dediščino

Organizacija
Združenih narodov
za izobraževanje,
znanost in kulturo

Idrija
UNESCO
Globalni
Geopark

REŠITEV UGANKE

V prejšnji številki smo vas spraševali po imenu in nadmorski višini hriba na Vojskem, na vrh katerega smo uredili pohodno pot. To je vrh Školj, 1129 m n.v.

Srečen nagrajenec je **Izidor Rupnik**, ki bo prejel simbolično nagrado Geoparka Idrija.

Nagrajencu iskreno čestitamo!

NOVA UGANKA

V oktobru se bomo odpravili na strokovno ekskurzijo v Monte Amiata, katere preteklost prav tako kroji pridobivanje živega srebra, danes pa veliko energije vlagajo v turistični razvoj in razvoj podeželja. Obiskali jih bomo v času njihovega jesenskega festivala, kar bo še obogatilo našo izkušnjo in doživetje mesta Abbadia San Salvatore.

Tokrat vas povprašujemo po imenu dežele, v kateri je končni cilj naše oktobrske ekskurzije.

Odgovore nam pošljite na e-naslov: info@geopark-idrija.si ali na naslov: **Center za idrijsko dediščino, Ulica IX. Korpusa 17, 5280 Idrija.**

Vir: <http://www.grandeterratoscana.it/abbadia-san-salvatore/>

O ZGODOVINI, KI PRIPOVEDUJE ZGODBE

POMEN IN POSLANSTVO LOKALNIH AKCIJSKIH SKUPIN (LAS)

Sodobna razvojna gibanja, ki pred svetom razkrivajo še neizpete in nedokončane dragocene trajnostne zgodbe posameznih območij, upoštevajo, da za prepoznavnost v sodobnem svetu ne zadostujejo več zgolj osupljive najdbe in zgodovinska dejstva, temveč razgibane zgodbe, ki so narativna nadgradnja domnevnih zgodovinskih dogodkov. Pri tem je treba seveda ohranjati zdravo mero avtentičnosti, po drugi strani pa ob dejstvu, da je verodostojnost zgodovinskih dogodkov vendarle neponovljiva, prepustiti njihovo interpretacijo emocionalnemu doživljanju sodobnega časa.

Tudi sedanjost ljudje doživljamo vsak po svoje in v časovnem toku prepletamo različne zgodbe ob enih in istih dogodkih. Zanimive in osupljive zgodovinske zgodbe pa se dogajajo na območju številnih sosednjih občin ter lokalnih skupnosti, zaradi česar se te razvojno povezujejo v **LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE (LAS)**, ki združujejo različne akterje (zgodovinske, geografske, biološke, etnološke, pedagoške, finančne, promocijske ...) v interpretacijah trajnostnih zgodb, tudi s ciljem iskanja najširših tržnih možnosti njihove prezentacije.

Na območju občin Logatec, Idrija in Cerkno sta v programskem obdobju 2007 – 2013 delovali dve lokalni akcijski skupini: LAS za razvoj, v katero sta bili vključeni občini Cerkno in Idrija, ter LAS Od Idrijce do Kolpe, v katero je bila vključena občina Logatec. V programskem obdobju 2014 – 2020 se je na pobudo lokalne javnosti občin Cerkno, Idrija in Logatec oblikovala LAS s ciljem,

katero namen je vzpostaviti učinkovito javno zasebno partnerstvo, ki bo pripravilo in izvajalo strategijo lokalnega razvoja.

Območje Lokalne akcijske skupine (LAS) Idrije, Cerknega in Logatca povezuje med drugim tudi skupna kulturno - zgodovinska dediščina ob 100-letnici prve svetovne vojne. Z obeležitvijo povezanih dogodkov so se prebudili spomini na monumentalne boje in padle vojake. Aktualne so postale pobude, da se zgodovino in z njo povezano dediščino predstavi mlajšim generacijam, da dediščina prve svetovne vojne z vso dolžno pieteto postane del tematskega turizma in da se obstoječa turistična ponudba nadgradi z vlaganji v izobraževalni turizem in tematsko izletništvo.

POT MIRU – DEDIŠČINA PRVE SVETOVNE VOJNE

Projektu Pot miru – dediščina prve svetovne vojne so se v okviru priprave lokalne razvojne strategije skupaj s Fundacijo poti miru pridružili tudi LAS-i. Po skupni pripravi vsebine projekta so morale lokalne akcijske skupine projekt najprej sprejeti na svojih upravnih odborih, nato pa ga je potrdila še skupščina vsake od njih. Strategije so trenutno v postopkih potrjevanja na kmetijskem in gospodarskem ministrstvu. Ko bodo odobrene, se bodo projekti lahko začeli izvajati. Predviden začetek projekta je jesen 2016, zaključek pa ob 100-letnici konca prve svetovne vojne 2018.

Dolino Soče, Vipavsko dolino, Kras, Idrijsko in Cerkljansko ter Gorenjsko je pred stotimi leti močno zaznamovalo dogajanje med prvo svetovno vojno. Dolina Soče je predstavljala prvo frontno črto, ostala območja pa zaledje soške fronte. Iz tega obdobja se je na tem območju ohranilo veliko število ostalin (kaverne, jarki, spomeniki, obeležja, ostanki ozkotirnih in širokotirnih železnic, vojaških taborov, bolnišnic ...), ki predstavljajo pomembno dediščino slovenske in evropske zgodovine.

Dediščina soške fronte na nekdanji frontni črti je skupaj z naravnimi, kulturnimi, etnološkimi in drugimi posebnostmi doline Soče povezana tudi v proučevanje medvojnih dogodkov. Spodbuja vrednoto miru in priložnosti za skupni razvoj zgodovinskega turizma. V okviru tega projekta želimo vse že opravljene aktivnosti v preteklih letih nadgraditi, vanj vključiti turistične ponudnike in vodnike ter na Pot miru pritegniti območja na nekdanjem zaledju soške fronte, saj so predstavljala

pomembna oskrbovalna in sanitetna središča za delovanje same fronte.

Ciljna skupina v projektu so domači in tuji turisti, sorodniki padlih vojakov, domačini, šolske skupine, vodniki, turistični ponudniki, ranljive skupine - mladi, upokojenci, ženske.

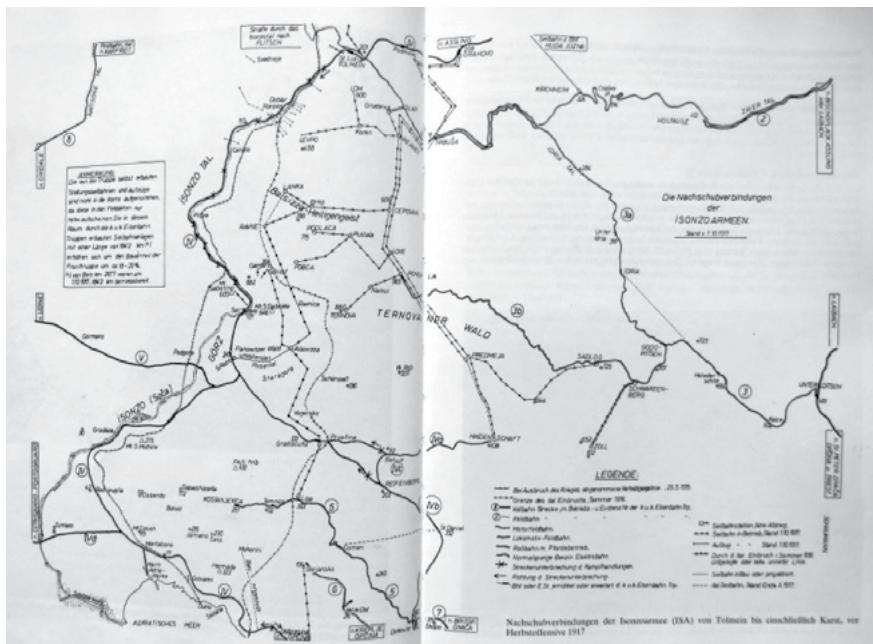
V letih 2014–2018 obeležujemo 100-letnico dogodkov v prvi svetovni vojni. Na soški fronti so se borili vojaki preko 20 različnih narodnosti, mnogi od teh še vedno počivajo tukaj. Sorodniki padlih vojakov želijo videti, kje je določen vojak pokopan; tuji in domači turisti ter šolske skupine si želijo ogledati to dediščino in čim več izvedeti o dogajanju, tudi s pomočjo informatike in vodnikov.

FELDBAN

O feldbanu priča veliko podatkov, vendar vsi niso preverjeni in zbrani na enem mestu. Tema je zanimiva tako za ljubiteljske raziskovalce in zgodovinarje, kot za turiste, o feldbanu pa je bil posnet tudi dokumentarni film.

Feldban je eden najbolj živih spominov na čas prve svetovne vojne. Med 1. in 20. septembrom 1916 je nastal 12 kilometrov dolg odsek ozkotirne železniške proge med Godovičem in Idrijo. Proga je na tej razdalji premagala kar 300 višinskih metrov. Gradnja ozkotirne železnice se je začela z namenom oskrbovanja soške fronte. Trasa je potekala od Logatca, kjer sta bila v tistem času štab in bolnišnica, proti Hotevdršici in Črnemu Vrhu ter z odcepom proti Idriji. Načrtovani vlečni hlapec, ki je bil za tiste čase med najsodobnejšimi tehničnimi dosežki, naj bi v manjših vagončkih na fronto tovoril živež in orožje, z nje pa vozil ranjence. Sprva so vagone po progi vlekli konji. Njihovo prvotno število, pet tisoč, pa se je zaradi težkega dela in pomanjkanja živeža kmalu prepolovilo. Leta 1917 so konje zamenjali majhni vlečni stroji na dizelski pogon. Še zdaj vidna trasa proge je posebej zanimiva zaradi reliefne razgibanosti terena, saj poteka po travnikih in skozi gozdove, proti Idriji pa se spušča po strmih bregu nad reko Idrijo.

Načrtovana je bila tudi normalnotirna proga Logatec – Črni Vrh. Najprej so začeli z gradnjo predorov v Logatcu in Godoviču. Eden od njih je danes posodobljen na izvozu iz Godoviča proti Črnemu Vrhu, v precej obsežnejšem, 500 metrov dolgem opuščnem nedokončanem predoru ob cesti pa so atraktivno vidne različne faze gradnje v dveh nivojih. V ta namen so centralne sile na celotni trasi mobilizirale ujetnike različnih narodnosti, veliko med njimi je bilo Rusov. Ostanke normalnotirne železnice lahko danes najdemo na območju Logatca in Godoviča. Gradnja pa se je, ko je leta 1917 prišlo do preboja fronte pri Kobaridu, znanega kot »čudež pri Kobaridu«, še pred dokončno izpeljavo načrtov končala.

V kratkem času gradnje je bilo angažiranih več deset tisoč vojnih ujetnikov, ki so bili internirani v delovnih taborih, za uresničitev načrta pa so potrebovali tudi velike količine gradbenega materiala. Številni ujetniki so ob delu na trasi tudi umrli. V povezavi z organizacijo dela ter izkoriščanjem poceni delovne sile se odpira veliko neodgovorjenih logističnih vprašanj.

Od že obstoječe ozkotirne železnice proti Črnemu Vrhu se je idrijski krak odcepil v Cestnikovi rajdi, takoj za tunelom na cesti Godovič – Črni Vrh. Prve tri kilometre so bili tiri položeni po domačinom poznani »francoski cesti«, naprej pa je potekala nova trasa, ki se je nad Zalo polagoma spuščala preko številnih nasipov in usekov vse do vrha Ključev nad Podrotejo ter Divjim jezerom. Tu je obstoječo cesto prečkala preko mostu in zavila proti Idrijski Beli. Od tam naprej je teren najprej relativno nezahteven, zatem pa je bilo treba ponovno izdolbsti 25 metrov dolg tunel in

takoj nato dolgo galerijo. Nad Strugom je bilo prvotno skonstruirano obračališče (t.i. »veksl« - vodoraven, nekaj deset metrov dolg odsek, kjer so vlaki spremenili smer vožnje). Kasneje, tik pred »čudežem pri Kobaridu«, so tu zgradili polkrožen lesen most ter s tem občutno povečali prepustnost proge. Sledi verjetno najbolj slikovit odsek proge, kjer je ta vsekana v mestoma navpične stene nad Idrijco. Cesto med Idrijsko Belo in Idrijo je dosegla dober kilometer nad Divjim jezerom. Od tu naprej do mesta je bila položena ponovno kar po cesti. Do Dolenje Trebuše je bila železnica podaljšana čez leto dni. Pri gradnji je sodelovalo več tisoč večinoma ruskih ujetnikov, ki so si pomagali s številnimi konji, proga pa je bila opuščena kmalu po koncu prve svetovne vojne. Trasa proge je še danes lepo sledljiva, težave pa je povzročil zadnji žled. Edini nekoliko težje prehodni del je pod nekdanjo galerijo, za katerega je potrebno nekaj osnovnih plezalnih spretnosti; neprehodnih je le par sto metrov trase nad mestom, kjer se je proga spustila na cesto ob Idrijci pod Pevcem.

FELDBAN IN POT MIRU

Pot miru od Alp do Jadrana - dediščina prve svetovne vojne, je vpisana na Unescov poskusni seznam svetovne dediščine. Približno 230 kilometrov dolga pot povezuje območja in ljudi ter bogato kulturno in naravno dediščino vzdolž nekdanje soške fronte. Začne se v Logu pod Mangartom in konča v Devinu. Pot miru od Alp do Jadrana je po zgledu Poti miru v Zgornjem Posočju nastajala od 2011. Pot dopolnjuje pričevanja o preteklosti tega prostora, ki jih obiskovalci lahko doživijo v Kobarškem, Tolminskem, Goriškem

muzeju, Pokrajinskem muzeju v Gorici ter mnogih zasebnih zbirkah.

Nacionalni odbor za obeleževanje stolic prve svetovne vojne, ki mu predseduje ministrica za obrambo Andreja Katič, in Vlada RS sta sicer že oktobra oziroma decembra 2015 podprla zamisel o vpisu dediščine prve svetovne vojne in Poti miru na mednarodne sezname evropske in svetovne dediščine ter za koordinacijo dejavnosti določila Fundacijo Poti miru v Posočju. V naslednjih letih bodo potekale aktivnosti, katerih cilj je Poti miru pripeljati do naslova Unescove dediščine. To je pomembno zaradi statusa vseh teh spomenikov v naravi, saj ga trenutno kot spomenik nimajo. Z ustreznim dosjееm bi bili vsi podatki o zgodovini, gradnji, padlih vojakih in ujetnikih, lokacije njihovih pokopov in prebivališč sistematično zbrani in strokovno obdelani.

Poti miru od Alp do Jadrana povezuje območja in ljudi ter bogato kulturno in naravno dediščino vzdolž nekdanje soške fronte. Spominja na vse, ki so trpeli v času prve svetovne vojne, in opominja, zakaj se vojne ne smejo več dogajati. Predvsem pa spodbuja vrednoto miru ter priložnosti za skupni razvoj.

Več o feldbanu ter vojnem obdobju v okolici Idrije lahko izveste v dveh bogatih vojnih muzejih v občini. To sta Vojni muzej v Idriji, ki ga vodi ljubitelj vojne dediščine Slavko Moravec, drugi pa je na ogled v Črnem Vrhu nad Idrijo v lasti ljubiteljskega zbiratelja Ivana Rudolfa.

Vse občane vabimo 26. oktobra 2016, na spominski pohod po poteh feldbana pod strokovnim vodstvom poznavalcev te legendarne trase, ki jo bodo organizatorji oplemenitili tudi s kulturnim programom. O podrobnostih pohoda bomo sproti obveščali v lokalnih medijih.

Občinska uprava

BREZPLAČNA IZOBRAŽEVANJA ZA ZAPOSLENE

V prihodnjih letih bodo tudi na Idrijsko-cerkljanskem manj izobraženim zaposlenim odraslim na voljo različni brezplačni izobraževalni programi. Nekaj teh bo organiziranih že v letošnjem letu.

Idrijsko-cerkljanska razvojna agencija in Gimnazija Jurija Vege Idrija sta z območja Idrijskega in Cerkljanskega partnerja konzorcijskega projekta Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc, katerega vodilni partner je Ljudska univerza Ajdovščina.

Namen projekta, ki ga sofinancirata ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropska unija iz evropskega

socialnega sklada, je izvajanje izobraževalnih programov za odrasle za povečanje vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc, ki jih potrebujemo zaradi potreb trga dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja in delovanja v sodobni družbi. Programi bodo potekali na Idrijsko-cerkljanskem in v Zgornji Vipavski dolini od leta 2016 do leta 2019. Namenjeni so predvsem nižje izobraženim zaposlenim z največ poklicno izobrazbo, s poudarkom na starejših od 45 let.

Prav v teh dneh vas na ICRA že vabimo k vpisu v brezplačne programe, ki jih bomo izvajali v letošnjem letu, to so: računalniška pismenost za odrasle, računalniško in digitalno opismenjevanje ter usposabljanje za življenjsko uspešnost – Moj korak.

V okviru projekta bomo na ravni konzorcija do leta 2019 glede na izražen interes poleg različnih programov računalniškega opismenjevanja izvajali tudi druge 50-urne programe splošnega neformalnega izobraževanja odraslih z vsebinami, kot so: uspešna komunikacija na delovnem mestu, tuji jeziki, učenje slovenščine za priseljence, spodbujanje kreativnosti in inovativnosti zaposlenih, podjetništvo na podeželju, sodobna priprava hrane, ohranjanje zdravja ter različna javno veljavna usposabljanja za življenjsko uspešnost.

Posameznike in podjetja vabimo, da nas za več informacij in prijavo v programe, ki jih izvajamo na ICRA, pokličete na tel. št. **05 37 43 913** ali pišete na: **izobrazevanje@icra.si**.

Idrijsko-cerkljanska razvojna agencija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

POLNO ŽIVLJENJE GLASBENE ŠOLE IDRİJA

Letos praznujemo obletnico - 70 let. Seveda ne gre samo za obletnico ali leta kot taka, gre za perspektivo. 70 let je eno običajno človeško življenje. Od rojstva, zibke, otroštva, šolanja, zaposlitve, odkritja življenjskega partnerja, otrok, še več zaposlitve, upokojitve in starega starševstva do smrti. Tri generacije. Verjetno bi brez posebnega truda v Idriji in okolici našli ljudi, ki na nek način z glasbeno šolo preko treh generacij živijo vse svoje življenje. To je velik dosežek. Za nas, zaposlene v Glasbeni šoli Idrija, tudi velika obveza in zaveza.

Glasbena šola Idrija je ob svoji ustanovitvi leta 1946 vpisala 88 učencev, danes 274, samo na podružnici v Cerknem je

vpisanih 106 učencev. Zelo pomembno je bilo sodelovanje z rudarskim pihalnim orkestrom, ki je z izjemno tradicijo eden najstarejših v Evropi. Iz glasbene šole Idrija so vsako leto prihajali dobro šolani instrumentalisti, ki so se lahko vključili v godbo. Veseli nas, da se to sodelovanje nadaljuje.

Veseli smo podpore, pomoči in razumevanja občin Idrija in Cerkno ter okolja, ki v glasbeni šoli vidi pomembno institucijo regionalnega razvoja. Včasih radi pozabimo, da ljudje nismo samo materialna bitja, ampak tudi duhovna in da je glasba edina umetnost, ki je prisotna povsod po svetu. Če lahko za katerokoli stvar rečemo, da je obče človeška, potem je to glasba.

Koncert, ki je potekal 16. junija v športni dvorani Gimnazije Jurija Vege, je bil sklenjeni nastop treh koncertov, posvečenih 70-letnici šole. Ravnateljica Tonja Lapanja Brenčič je ob tej priložnosti pripravila tudi poseben zbornik, ki zajema kratek pregled zgodovine in delovanja šole, predvsem pa se posveča uspehom učencev šole na raznih tekmovanjih. Zbornik je okrašen z motivom idrijske čipke, delo slikarke in ilustratorke zbornika Urške Jurič, kar kaže na privrženost in zahvalo šole svojemu okolju.

Ob svoji obletnici bi se Glasbena šola Idrija, vsi njeni zaposleni radi zahvalili za vse pohvale in spodbudne besede, ki smo jih dobili – od gostov, donatorjev, nastopajočih – to nam bo dalo še dodaten zagon za nadaljnje delo. Velik HVALA tudi donatorjem za finančno podporo pri organizaciji obletnice.

Donatorji dogodka 70. obletnice so bili: Občina Idrija, Občina Cerkno, Koncern Kolektor, Eta Cerkno – E.G.O, Brus transport Godovič, Krajevna skupnost Idrija in BLT d.o.o. Idrija

Martin Lavrič in Tonja Lapanja Brenčič

PLESNI KLUB IDRİJA S SVETOVNEGA NA SARDINIJI S TREMI MEDALJAMI

Jaaaaa! Sonce, čudovite plaže z belo mivko in smaragdno morje! Vse to smo imeli v mislih, ko smo izvedeli, da bo letošnje svetovno prvenstvo v street dance showu potekalo na Sardiniji. Plesalke Plesnega kluba Idrija, ki so se na svetovno prvenstvo uspele uvrstiti z odličnimi rezultati na državnem prvenstvu v juniju, so bile nad novico več kot navdušene.

V mladinski kategoriji street dance show male skupine so Plesni klub Idrija zastopale Sofia Gabor, Lena Grošelj, Zala

Lazar, Lara Drnovšek Krivec, Neža Lampe, Tinkara Pavšič in Deja Prelovec, ki so se predstavile s točko Life of a model, odlično odplesale, vendar se jim žal ob res hudi konkurenci v finale ni uspelo uvrstiti in so v tej kategoriji dosegle 8. mesto.

V kategoriji street dance show člani pari sta zaplesali Daša Kovačič in Ana Trček in se uvrstili v finale, kjer sta osvojili končno 6. mesto.

Članska mala skupina v postavi Izabela Bogataj, Nika Brložnik, Manica Erjavec,

Daša Kovačič, Tina Likar in Ana Trček je skupaj s trenerko in koreografinjo Renato Alibegović, ki se je svojim plesalkam pridružila tudi na plesnem parketu, s točko Baywatch osvojila občinstvo v dvorani, ki jim je naklonilo največji aplavz in tudi sodnike ter si tako z osvojenim 3. mestom priplesala prvo člansko medaljo za skupino na evropskih ali svetovnih prvenstvih za Plesni klub Idrija. Zgodovinski dosežek je segel do srca vsem navijačem, še bolj pa puncam samim, saj je to največje priznanje za vloženo delo; nekatere namreč plešejo že več kot 10 let.

Zadnji dan prvenstva sta nas razveselili tudi že prekaljeni solistki Nika Brložnik v članski in Teja Lampe v pionirski kategoriji in z odlično odplesanima točkama postali nosilki naslovov svetovnih viceprvakinj, vsaka v svoji kategoriji.

S plesom izražamo sebe, pripovedujemo zgodbe in na plesnem parketu živimo svoje sanje. V Plesnem klubu Idrija imamo najboljšo snovalko zgodb Renato Alibegović, ki s svojimi plesalkami to vedno znova in znova dokazuje.

Sonja Bogataj

POLETNI TEDEN V ZAHODNIH JULIJCIH

Mladi planinci Planinskega društva Idrija smo teden dni poletnih počitnic preživel med gorskimi vrhovi zahodnih Julijcev. Kar 21 otrok in mladih, kar je daleč najvišja številka v zadnjih letih, smo od 13. do 19. avgusta odpeljali v Kočo na Gozdu pod Vršičem. Prvič smo organizirali tabor za otroke od 1. razreda dalje, pa vse do srednješolcev. Pridružili so se nam otroci in mladostniki iz idrijske osnovne šole in gimnazije ter spodnje-

idrijske in godoviške šole. Med njimi tudi fanta, ki obiskujeta šolo v Rovtah in Zavrtaču.

V sedmih dneh tabora smo osvojili prav toliko vrhov. »Kako je to mogoče?« se boste verjetno vprašali. Odgovor najdemo v dveh skupinah otrok, ki smo jim cilje prilagajali glede na sposobnosti. Starejši so se najprej po zelo zahtevni poti odpravili na Mojstrovko. Medtem je mlajša skupina planincev osvojila vrh Vršiča in prisluhnila pripovedki o Ajdovski deklici.

Naslednji dan so starejši osvojili Prisojnik, mlajši pa so se spustili v dolino Krnica. Skupaj smo se odpravili na Tromejo – Peč, Slemenovo špico in Mavrinc.

Napornim vzponom je sledil tudi čas za počitek, družabne igre, ustvarjalne delavnice, petje ... Obiskala sta nas tudi člana Gorske reševalne službe Danilo Pavšič in Matjaž Rakušček s svojimi psi ter nam predstavila njihovo delo. Pri pohodu na Tromejo nam je znanje delila poznavalka rastlin Tinka Gantar. Prosto dopoldne sredi tedna smo

preživali na kranjskogorski plaži, kakor smo poimenovali območje jezera Jasna. Kljub ne preveč topli vodi smo čas izkoristili za kopanje, igranje in petje. Vsak pravi planinec pozna tudi nekaj planinskih vozlov, ki smo se jih vsi naučili. Večere smo si krajšali z zabavnimi igrami, pripravili smo tudi planinsko tombolo ter imeli pekovsko delavnico, kjer smo izdelali kakavove kroglice. Jedilnico smo spremenili v kino dvorano in se pripravljali na spanje ob ogledu risane filma. Prisluhnil smo predavanju o obisku 4000 metrov visoke gore, ki ga je pripravil Primož. Čas smo namenili tudi pisanju razglednic s pozdravi, ki smo jih poslali domačim. Spomin na dobro izpeljan tabor bo ostal vsem vodnikom, ki smo se trudili, da je bil program pester, raznolik in prilagojen različnim starostnim skupinam. Vodja tabora Katarina Bončina in vodniki Primož Grahelj, Nace Breitenberger, Marija Bončina in Andrej Bončina smo združili moči, da bo tabor mladim planincem ostal v lepem spominu. Za par dni pa sta na pomoč priskočila tudi Špela Šemrl in Drago Bončina.

Katarina Bončina

NA HLEVIŠE, NA IGRIŠE!

Na Hleviški planini, ob planinski koči, čaka obiskovalce novo, čisto posebno otroško igrišče, morda bi bilo bolje, da bi ga imenovali park.

V nedeljo, 11. septembra, ko je bilo uradno odprto, je bilo ob koči zelo živahno. Moči smo združili planinci domačega planinskega društva in Zavarovalnica Triglav. Ekološka akcija »Očistimo naše gore« Zavarovalnice Triglav, v okviru katere že sedem let odnašamo smeti z naših gor, se je letos znova povezala z dobrodelno akcijo »Otroci Triglava«. S to akcijo zavarovalnica namenja sredstva za postavitev novih ali obnovo že obstoječih igral v dolini, pa tudi v gorah in planinah. Letos je pomagala uresničiti naše načrte za nadvse zanimivo otroško igrišče, ki smo ga s pomočjo prostovoljcev in prijateljev zasnovali v Planinskem društvu Idrija. Nova igrala sestavljajo številni didaktični elementi, ki spodbujajo kreativno otroško igro, urjenje fizičnih veščin in varno igro. V sodelovanju z Geoparkom Idrija del igrišča predstavlja tudi park kamnin, v

katerem je na poučen način predstavljen razvoj Zemlje vse od njenega nastanka, še posebej pa razvoj Idrijskega v zadnjih 360 milijonih let.

Zavarovalnica Triglav je z donacijo sredstev pokrila glavni finančni zalogaj – nakup igral. Veliko predvsem prostovoljnih ur pa je bilo potrebno postoriti, da je igrišče tako, kot ga vidimo danes. Kljub dopustniškemu času se je ob koči na Hleviški planini delalo celo poletje. Petra Marinko Rus, idejna vodja projekta in avtorica osnutka parka, je bila glavna koordinatorka del. Pri tem sta ji bila v največjo pomoč zagotovo člana upravnega odbora planinskega društva Zoran More in Vlado Sedej. Igrišče je pomagala oblikovati mlada krajinska arhitektka Tadeja Pavšič. Za geološki del parka je poskrbela sodelavka Geoparka Idrija Mojca Gorjup Kavčič, z nasveti pa je priskočil na pomoč tudi geolog dr. Jože Čar. Umetniška postavitev kamnov v možicah in igralih je delo akademskega kiparja Zlatka Rudolfa. Brez članov Orientacijskega kluba Azimut bi bili prikrajšani za izjemno zanimivo aktivnost – orientacijski labirint. Vladu Sedeju so pomagali prijatelji iz društva. Za vsa gradbena dela z lesom, betonom in še čim pa je poskrbel gospodar kočice Zoran More. Brez njegove skrbi in koordinacije pripravljalnih del in izvedbe same gradnje igrišča ne bi bilo. Z mnogimi prostovoljnimi pomočniki so skupaj opravili več kot 800 ur prostovoljnega dela.

Glavnina zastavljenega načrta je izpolnjena. Zadoščeno je tudi vsem strogim varnostnim predpisom. Igrišče smo poimenovali »Med kamninami in rožcami«.

Poleg plezalne stene, podesta ob drevesu in mnogih drugih igral bi radi obiskovalcem, ki to želijo, na igriv način predstavili naše izjemne geološke in botanične posebnosti. Idrijsko hribovje ima izredno zapleteno geološko sestavo, ki je po zaslugi Rudnika tudi dobro raziskana. Da ta del naravoslovne dediščine približamo obiskovalcem, smo na enem mestu zbrali vse kamnine, ki jih lahko opazujemo na površju Geoparka Idrija. Posebej je zanimiv orientacijski labirint, kjer se lahko v orientaciji skupaj preizkusijo otroci in odrasli, izkušeni orientacisti in tisti, ki se s tem spopadajo prvič. V nadaljevanju se bodo v parku predstavile še rožice. Travniki pod kočjo med igrali je posut s pisanim gorskim cvetjem, nekaj posebnih in zdravilnih pa bomo poskušali povabiti v grede.

Idejo nameravamo še razvijati in jo nadgrajevati. Skupaj z urejeno in oskrbovano planinsko kočjo so ustvarjeni pogoji, da sprejmemo šolske skupine in skupine, ki jih naravoslovje zanima. Gostje imajo tako priložnost poleg dediščine živega srebra in mnogih športnih aktivnosti v naravi spoznati tudi delček bogate naravoslovne dediščine našega okolja.

Anka Vončina

ŠE ENA USPEŠNA KRVODAJALSKA

Poletna krvodajalska akcija, ki je letos trajala 18.8. v Cerknem in od 22. 8. do 24.8. v Idriji, je bila tudi tokrat uspešna. Zaloge vseh krvnih skupin so ravno v tem času padle na kritično mejo, zato

je Zavod za transfuzijsko medicino pozival prebivalce k darovanju po vsej Sloveniji.

Idrijsko območno združenje RKS je svoje zveste krvodajalce prav tako vabilo preko lokalnih medijev in SMS sporočila. Odziv je bil izjemno dober, saj je v štirih dneh darovalo kri 814 darovalcev, kar skupaj z zimsko krvodajalsko akcijo pomeni 1514 darovalcev. Od tega jih je prvič darovalo kri 82, med temi zlasti dijaki in študentje. Klub idrijskih študentov podpira krvodajalske akcije preko svojih medijev in tako je odziv vedno dober. Po podatkih RKS se je Idrija (skupaj z občino Cerkno) povzpela na prvo mesto med občinami v letu 2015

(leta 2014 je bila na drugem mestu), saj je s 17% darovane krvi na prebivalca prehitela Slovenske Konjice (16%).

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim, osnovnima šolama Cerkno in Idrija za prostore, medijem Primorski val in radio RTV Slovenija, ABC Merkur za obveščanje, lokalnim podjetjem za podporo zaposlenim, da se akcije lahko udeležijo, ter seveda vsem krvodajalcem, brez katerih akcija ne bi bila uspešna. Srečno do naslednje, zimske akcije v letu 2017!

Tanja Tominec
OZ RKS Idrija

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE 2016

29. 9. 2016, Gimnazija Jurija Vege Idrija

8.00- 14.00: Dediščina v Idriji – Spoznavajmo dediščino
Primerno za SŠ.

Organizacija: Gimnazija Jurija Vege Idrija in Geopark Idrija
Kontakt: ester.mrak@guest.arnes.si

1. 10. 2016, Idrija, Ahacijev trg

9.00: Po poteh starih žgalnic

Zbor na Ahacijevem trgu. Od tam se bomo do lokacij odpeljali z osebnimi avtomobili.

Organizacija: Muzejsko društvo Idrija

Kontakt: muzejskodrustvo.idrija@gmail.com

4. 10. 2016, OŠ Idrija

8.00-13.00: Od klavž do grabelj

Za OŠ, družine...

Organizacija: Mestni muzej Idrija in OŠ Idrija

Kontakt: anton.zelenc@muzej-idrija-cerkno.si;

www.muzej-idrija-cerkno.si;

4. 10. 2016, Idrija, Vodnikova ulica, pred Kamštjo

17.00-18.00: Čutna pot z Geoparkom Idrija

Program je primeren za družine, predšolske otroke in učence

1. triade osnovne šole. Največje število udeležencev je 8.

Obvezne prijave zbiramo do 3. 10. 2016 na:

info@geopark-idrija.si ali 041 557 892,

Organizacija: Center za idrijsko dediščino

www.geopark-idrija.si

5. 10. 2016, TIC Idrija, Mestni trg 2

17.00-19.00: Odkrivanje skritih zakladov po mestu z mobilno aplikacijo Turf hunt

Skrite zaklade bomo odkrivali v skupinah s 3 člani. Pohitite s prijavo, število skupin je omejeno! Če bo vreme slabo, dogodek odpade. Obvezne prijave zbiramo do 3. 10. 2016 na:

info@geopark-idrija.si ali 041 557 892.

Organizacija: Center za idrijsko dediščino

www.geopark-idrija.si

5. 10. 2016, grad Gewerkenegg, Razstavišče Nikolaja Pirnata

18.00-19.00: Meščanski salon: voden ogled razstave Dame in čipke:

Prizori iz življenja meščanske Idrije (1860–1918)

Organizacija: Mestni muzej Idrija – muzej za Idrijsko in Cerkliansko

Kontakt: anton.zelenc@muzej-idrija-cerkno.si

www.muzej-idrija-cerkno.si

5. 10. 2016, Idrija, Ulica Svete Barbare 4-5

18.00: Odprtje razstave Ex-tempore 2016 in delavnica

Razstava bo na ogled do 22. 10. 2016.

Organizacija: Mestna knjižnica in čitalnica Idrija in Likovno društvo Cinober Idrija

Kontakt: milanka.trusnovec@idr.sik.si

www.idr.sik.si;

6. 10. 2016, Idrija, Mednarodni center idrijske čipke, Prelova ulica 2

17.00-19.00: Ekovrečka s potiskom idrijske čipke

Obvezne prijave zbiramo do 4. 10. 2016 na:

branka.m-peternelj@visit-idrija.si ali 05 934 40 78.

Organizacija: Center za idrijsko dediščino

www.geopark-idrija.si

7. 10. 2016, TIC Idrija, Mestni trg 2

17.00-18.00: Voden ogled po Unescovi Idriji

Obvezne prijave sprejemamo do 5. 10. 2016 na: tic@visit-idrija.si ali 05 37 43 916. Če bo vreme slabo, dogodek odpade! Informacije in prijave na: tic@visit-idrija.si ali 05 37 43 916.

2. 10. 2016, zbor v parku v Črnem Vrhu

14.00-18.00: Pohod po poti po visokem krasu

Pohod bo trajal predvidoma 4 ure. Potrebni sta dobra obutev in primerna obleka. Pijačo in jedačo naj imajo pohodniki s seboj. Če bo vreme slabo, pohod odpade.

Organizacija: Center za idrijsko dediščino in Skupina krajanov za obujanje tradicije pridelave in predelave lanu na Črnovrškem

Kontakt: info@geopark-idrija.si

041 557 892;

3. 10. 2016, podružnična šola Godovič

7.50-12.10: Dediščina okoli nas – tehnični dan

Ustvarjalne delavnice za učence PŠ Godovič

Organizacija: OŠ Idrija, podružnična šola Godovič

os.godovic@guest.arnes.si

4. 10. 2016, podružnična šola Godovič

7.50-12.10: Lov na dediščino

Športni dan za učence PŠ Godovič

Organizacija: OŠ Idrija - Podružnična šola Godovič

os.godovic@guest.arnes.si

6. 10. 2016, Godovič, podružnična šola Godovič

17.00-18.30: Dediščina okoli nas - Odprtje razstave likovnih del, ki bodo nastala v septembru in na tehničnem dnevu, s kratkim kulturnim programom.

Organizacija: Osnovna šola Idrija - podružnična šola Godovič

os.godovic@guest.arnes.si

1. 10. 2016, Spodnja Idrija, Pot v Trnje, Slovenska cesta 15

10.00-12.00: Skodelica cvetočega travnika - razstava zeliščnih in sadnih pripravkov, degustacija in predstavitev starih veščin, način predelave sadja in zelišč v posebni zidani sušilnici... Vse bomo zaokrožili s kulturnim programom.

Turistično društvo Fara

sgkosmac@gmail.com (Simona Golja Kosmač);

Organizacija: OŠ Spodnja Idrija, Vrtec Spodnja Idrija

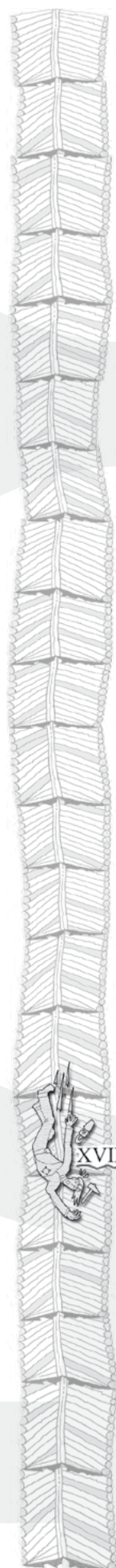
5. 10. 2016, podružnična šola Zavrtec

8.00-13.00: Lov na skrito dediščino

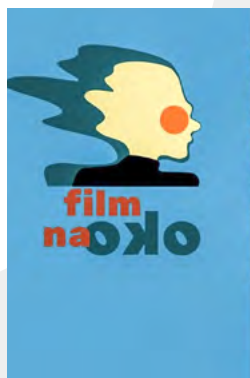
Učenci bodo šli na lov v skupini in z zemljevidom v roki. O najdenih zanimivostih bodo imeli možnost povprašati tudi domačine, ki jim bodo razložili zgodbo in zgodovino najdenega zaklada ...

Organizacija: Osnovna šola Idrija - podružnična šola Zavrtec

darja.kogovsek@guest.arnes.si

FILMSKO GLEDALIŠČE VABI NA FILM NA OKO

Začetek oktobra v Idrijo prihaja Film na oko – Mednarodni filmski festival za otroke in mlade, ki se letos odvija že drugo leto in je prvi mednarodni festival v Sloveniji, ki je namenjen otrokom in mladim. Festival bo v Idriji potekal od 30. septembra do 4. oktobra, sočasno pa se bo odvijal še na 10 drugih lokacijah po Sloveniji.

Festival bo otvoril film *Moja revolucija* v petek, 30. septembra, ob 18. uri. Film je bil nominiran za nagrado kristalni medved v sekciji »Generation« na letošnjem Berlinaleu. Posebno letošnje otvoritve je, da bo po koncu filma na enajstih različnih lokacijah potekal direkten prenos pogovora z glavnim igralcem – novost, ki se do sedaj ni zgodila še na nobenem festivalu v Sloveniji. V soboto, 1. oktobra, bo ob 19. uri na programu hrvaški film *Izgubljena peresnica*, ki je leta 1961 na Beneškem filmskem festivalu prejel nagrado zlati lev, filmski festival v Cannesu pa ga je leta 1966 imenoval za enega najboljših filmov za otroke vseh časov. V nedeljo, 2. oktobra, bo ob 18. uri na sporedu film *Ptice selivke*, ki je prejel že več kot 18 festivalskih nagrad. V ponedeljek, 3. oktobra, bomo na zadnji festivalski film ob 19. uri prikazali dokumentarni film *Črne vrtnice*, ki se osredotoča na življenja mladih deklet v predmestjih Pariza.

Poleg filmov iz festivalskega sklopa iz rednega programa Filmskega gledališča Idrija pa bomo vzgojno-izobraževalnim zavodom, ki so se za to že odločili, poleg organiziranega obiska kinopredstave omogočili tudi brezplačno filmsko vzgojo. Vodili jo bodo mentorji Zavoda za uveljavljanje vizualne kulture Vizo, ki je glavni producent festivala.

Festivalsko dogajanje bo popestrila še delavnica za otroke in ostale festivalske obiskovalce, kjer se bodo lahko preizkusili na različnih področjih filmskega ustvarjanja. Ta bo potekala v soboto, 1. oktobra,

ob 10. uri, v pritličnih prostorih knjižnice. Za mlade in še neuvpeljavljene filmske kritike pa bo razpisan natečaj pisanja filmskih recenzij v srednješolski in študentski kategoriji z zanimivimi nagradami. Me-

stna knjižnica in čitalnica Idrija in Filmsko gledališče Idrija vabita k udeležbi in želita vsem gledalcem prijetno filmsko izkušnjo.

Tim Božič

SPORED KINOPREDSTAV

SEPTEMBER

Moja revolucija, film o odrasčanju
Petek, 30. 9. 2016, ob 18.00

OKTOBER

Izgubljena peresnica, mladinski film
Sobota, 1. 10. 2016, ob 19.00

Ptice selivke, mladinski film
Nedelja, 2. 10. 2016, ob 18.00

Črne vrtnice, dokumentarni film
Ponedeljek, 3. 10. 2016, ob 19.00

Julietta, drama (Evropski art kino dan)
Nedelja, 9. 10. 2016, ob 19.00

Geopark: Svetloba v senci, dokumentarni film o porečju reke Idrijce Davorina Mraka (brezplačna projekcija)
Torek, 11. 10. 2016, ob 19.00

Krvavi zaščitnik, akcijski film
Petek, 14. 10. 2016, ob 20.00

Komuna, družinska drama
Nedelja, 16. 10. 2016, ob 19.00

Ne grem na koleno, dokumentarni film o slovenski zabavni glasbi Dušana Moravca (brezplačna projekcija)
Torek, 18. 10. 2016, ob 19.00

Miles Davis, glasbeni biografski film o jazz legendi
Nedelja, 23. 10. 2016, ob 19.00

A je to - Pat & Mat, otroški animirani film
Nedelja, 30. 10. 2016, ob 17.00

Koga napasti zdaj, hudomušni dokumentarni film Michaela Moora
Nedelja, 30. 10. 2016, ob 19.00

V rovinem gnezdu, grozljivka
Ponedeljek, 31. 10. 2016, ob 19.00

NOVEMBER

Klub, drama
Nedelja, 6. 11. 2016, ob 19.00

IT, triler
Sobota, 12. 11. 2016, ob 20.00

Marguerite, zgodovinska drama
Nedelja, 13. 11. 2016, ob 19.00

Učitelj žaba, komični družinski film
Nedelja, 20. 11. 2016, ob 17.00

Vojna, drama
Nedelja, 20. 11. 2016, ob 19.00

Oboževalka, biografska drama (brezplačna projekcija)
Torek, 22. 11. 2016, ob 19.00

Preden se zbudim, grozljivka
Sobota, 26. 11. 2016, ob 20.00

Tiha strast, zgodovinska drama
Nedelja, 27. 11. 2016, ob 19.00

OGLARSKI PRAZNIK

Od 26. do 28. avgusta se je v Idrijskih Krnicah odvijal tradicionalni Oglarski praznik. V organizaciji Turističnega društva Idrijske Krnice je letos potekala že 21. prireditev po vrsti. V petek je prižigu oglarske kope sledilo druženje ob zvokih ansambla Podjelovski glas. Osrednji del praznika pa se je odvijal v nedeljo, ko sta lepo vreme in prijetna

lokacija v cesarjevo Pancalo privabila veliko množico ljudi, ki so se ob dogajanju preselili nekaj desetletij nazaj, ko se je po Krnicah in Masorah še oglarilo.

Tudi letos je potekalo tekmovanje v postavljanju miniaturnih oglarskih kop, katerega namena sta povezovanje med okolškimi turističnimi in sorodnimi društvi ter prikaz izdelave oglarske kope. Tekmovanja so se udeležile ekipe iz TKD Kanomlja, TD Novaki, KD Zavrtec ter TD Šebrelje. Nekoliko boljši od ostalih so bili Novačani, ki so po mnenju strokovne komisije izdelali najskladnejšo in po obliki najbolj polkroglo kopo, seveda pa so se pri tem težkem opravilu vsi potrudili po svojih najboljših močeh. Da tekmovalci niso bili lačni in žejni, so tako kot nekoč poskrbele kmečke žene in dekleta. Ob tekmovanju

je bilo tudi veliko drugega dogajanja. Folklorna skupina Razor iz Tolmina je predstavila nekaj plesov, njihova vokalna skupina pa je zapela nekaj ljudskih pesmi. Domačini so pripravili dva šaljiva skeča, mlad kovaški mojster je prikazal uporabo oglja za kovanje, na tržnici pa se je dalo kupiti izdelke domače obrti. Praznik se je zaključil ob glasbi ansambla Toneta Rusa.

Člani turističnega društva Idrijske Krnice se zahvaljujejo vsem obiskovalcem, ker ste s svojo prisotnostjo popestrili dogodek in podprli njihovo delo, ter vas že vabijo na 22. Oglarski praznik, ki se bo odvijal od 25. do 27. avgusta 2017.

Aleš Magajne

PESEM JE SRCE, ČE GA IMAŠ

Idrija je 30. avgusta gostila 23. revijo pevskih zborov stanovalcev in 18. revijo pevskih zborov zaposlenih v socialno varstvenih zavodih Slovenije.

Pred 23. leti so prvo revijo organizirali v Domu starejših občanov Novo mesto in nadaljevalo se je iz leta v leto, po različnih krajih Slovenije; zmagovalci so pevke in pevce povabili v svoj domači kraj. Na lanske reviji pevskih zborov v Slovenskih Konjicah se je najbolje odrezal pevski zbor Karlinca iz Doma upokojencev Idrija in tako je ta lep pevski dogodek prišel v Idrijo.

Na reviji je skupaj z domačimi Karlinčami zapelo še okoli 150 pevk in pevcev v osmih zborih; vsak zbor se je predstavil z eno pesmijo in tudi skupaj zapetih je bilo kar nekaj.

V najboljših časih je bilo na teh revijah slišati kar več kot štirideset zborov na eni prireditvi. Vse se spreminja in doživlja boljše in slabše čase. Letošnja, po ude-

ležbi sicer skromnejša, a zato toliko bolj domača in pristrčna prireditev daje upanje, da bo vztrajnost in zagnanost premostila krizo in da bo že naslednja revija privabila več zborov.

Moto prireditve je bil verz Marka Pavčka »Pesem je srce, če ga imaš.« Za uvod srečanja so udeleženci prisluhnili celotni pesmi in zdelo se je, kot da je bil tokratni pevski praznik res ena lepa in srčna pesem.

Pesem nas spremlja celo življenje - pomaga nam izražati veselje, preboleti žalostna čustva, obuja spomine, razveseljuje druge. Radi se zberemo skupaj in zapojemo, sebi in drugim v veselje.

Petje je v domovih upokojencev nedvomno ena najbolj priljubljenih dejavnosti. Marsikdo pravi, da je v domu ponovno našel svojo pesem, svoj glas. Pri petju ne ovirajo boleči sklepi, slaba gibljivost, težave s spominom, problemi v izražanju; petje prinaša svežino, moč, energijo. Sami, pevke in pevci, to najbolj vedo. Za petje v skupini, v zboru, za dober občutek vsakega pevca je treba tudi nekaj vztrajnosti, dobre volje, želje po učenju in delu.

To bi zagotovo potrdili tudi pevci iz Šmarja pri Jelšah, pevski zbor Trobentice, ki so po mnenju strokovne komisije s pesmijo »Je rekla ne pa ne, pa ja, pa ja«, zmagali.

Celodnevno srečanje so zaokrožili še mlada pevka Anja Istenič, zapele so Kanomeljske punce, kdor je želel, se je lahko

zavrtel ob glasbi Dua Pino in Tom, dan pa je zaključil Andrej Šifrer s koncertom svojih uspešnic.

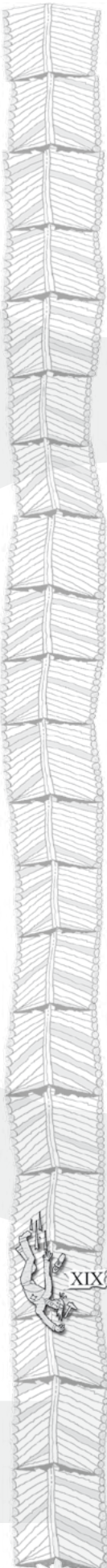
Gostje so lahko videli, kako nastaja idrijska čipka, ter se poskusili v izdelovanju idrijskih žlikrofov, ki seveda niso manjkali pri kosilu. Stanovalci obeh enot idrijskega doma so za vse udeležence izdelali spominska darilca z željo, da bi spomin na praznik petja ostal dolgo živ.

Ema Brelj
delovna terapevtka Doma starejših Idrija

REKLA STA »DA«

- Urška Primožič iz Sp. Idrije in Robert Jeram iz Sp. Idrije
- Bojana Štavar iz Solkana in Miha Močnik iz Idrije

Srečno na skupni poti!

KLUB IDRİJSKIH ŠTUDENTOV: "NAJ GLASBA V IDRİJI NE POTIHNE ..."

20. avgusta so idrijski študenti s koncerti v Kajzer parku sklenili letošnjo Čipkarijo. Z naborem 19 dogodkov so že 21. leto pokazali, da imajo posluh za preference občanov, ko gre za udejstvovanje v prostočasnih aktivnostih.

Rdečo nit festivala so držali vseh deset dni in jo zopet zapeljali v smeri promocije bogate zgodovinske dediščine mesta. V Čipkarijo, ki se v zadnjem času vse bolj kaže ne le kot prostovoljski, temveč tudi dobrodelni projekt, so že lani uspeli vnesti pridih zgodovine, in letos ni bilo nič drugače. Pri organizaciji festivala je sodelovalo 15 mladih prostovoljcev. Program so selili po različnih lokacijah, ki so tako ali drugače povezane z idrijsko zgodovino, z otvoritvijo na gradu Gewerkenegg pa so se poklonili tudi živi zapuščini rudnika

(glasbi) in prepričali, da tudi mladi gojijo prav poseben odnos do dragocene tehniške in kulturne dediščine mesta.

Glasbena tradicija ima v Idriji dolgo zgodovino, da pa se je ohranila vse do danes, gre zahvala številnim večjim in manjšim bandom ter posameznikom. Mnogi od njih še danes prispevajo k njeni žanrski raznovrstnosti in se radi predstavijo tudi na Čipkarijinem večeru Lokalcev. Letos so nastopili Prince Dopey, Žan Gantar, Jakob Kobal, Suzine semiške ter Duo U&M. V upanju, da bo mesto še dolgo slovelo po nadpovprečni vključenosti Idričanov v glasbeno šolanje, so študenti s svojo Čipkarijo pristopili h glasbeno-dobrodelnemu projektu 20 za 20. Z delom sredstev, zbranih na Čipkarijinih dogodkih, name ravajo kupiti glasbila za Osnovno šolo Idrija in na ta način razširiti zanimanje za glasbo med mladimi občani in jih že v zgodnjih letih odraščanja spodbuditi h glasbenemu ustvarjanju.

K projektu 20 za 20 gre ime Marko Soršak - Soki, njegov ustanovitelj in znani bobnar skupine Elvis Jackson, ki je poleg zasedb Jinx in Gramophonedzie Live Experience nastopila na zaključnem koncertu letošnje Čipkarije na novem prizorišču. Kajzer park so 11. avgusta uvodoma zatresli moj-

stri elektronike, med tednom pa se je glasbeno dogajanje selilo po Idriji. Swenak je prvič postregel z Metal nightom, večer kasneje pa s tradicionalnim Obzorjem št. 15. Idrijska Kamšt je bila ponovno v barvah regija.

Program so študenti dopolnili s športnimi turnirji v odbojki, nogometu, košarki in paintballu, letos prvič tudi s turnirjem v zorbing nogometu na idrijskem stadionu. Spretnostne aktivnosti so bile v Mejci, potopisni večer v Mestni knjižnici in čitalnici Idrija, poker in tarok pa v Mladinskem centru. Na odrske deske Filmskega gledališča so letos stopili Lucija Čirovič, Gašper Bergant in Mirza Tvrkovič. V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Idrija so v prostorih Mladinskega centra priredili ustvarjalne delavnice za najmlajše in Zvezi tudi letos namenili prav poseben dobrodelni športni dogodek na Rakah. Obsežen program so pripravljali slabo leto dni. Pomoč in podporo so našli pri številnih podjetjih in posameznikih, ki se jim ob tej priložnosti iskreno zahvaljujejo, še zlasti hvaležni pa so vsem donatorjem in obiskovalcem festivala.

Jasna Kofol

IDRIJSKIM DIJAKOM NAGRADA ZDRUŽENIH NARODOV ENERGY GLOBE

Dijaki programa mehatronik operater in strojni tehnik so se udeležili podelitve nagrade Energy Globe, ki je potekala v okviru gospodarskega foruma „Mesti prihodnosti: Dunaj in Ljubljana“.

Nagrado so si prislužili s projektom »By bicycle in the neighborhood«, ki je bil izmed 1500 projektov iz 177 držav izbran za najboljši nacionalni projekt.

Dijaki so pod mentorstvom Tanje Pirih in v sodelovanju z Mladinskim centrom Idrija predstavili projekt, katerega cilj je, da se v mestu Idrija uvede možnost izposoje koles, ki bi jo koristili dijaki, obiskovalci Mladinskega centra Idrija in celotno prebivalstvo mesta. Dijaki so izračunali tudi prihranke in zmanjšanje izpustov CO₂ za primer, če bi se vozili s kolesom. Glede na število dijakov, ki se sedaj vozi z motorjem, smo izračunali, da bi na mesec zmanjšali izpuste CO₂ za 0,486 tone.

ENERGY GLOBE AWARD je danes najbolj prestižna energetska – okoljska nagrada

v okviru Združenih narodov in Programa za okolje, ki poteka na svetovni ravni. Cilj projekta ENERGY GLOBE AWARD je ustvariti zavedanje o potrebnih rešitvah za naše okoljske probleme in pokazati, da lahko vsak od nas prispeva svoj del.

Več o projektu si lahko najdete na spletnem mestu: <http://www.energyglobe.info/slovenia2016?cl=en&id=197631>

Tanja Pirih

MINKINIH 100 LET

V domu upokojencev Idrija je bilo te dni slovesno, saj je njihova stanovalka Marija Bezeljak zaokrožila 100. rojstni dan. Ta častitljiv jubilej je v prireditvenem prostoru doma upokojencev praznovala v krogu svojih najbližjih – sorodnikov, prijateljev, nekdanjih sosedov ter stanovalcev in osebja doma.

Dobro razpoložena in zadovoljna stoletnica je vsem zbranim v pogovoru z delovno terapevtko Emo Brelih ter svojo hčerjo Pavlo in sinom Rajkom obudila nekaj drobnih spominov na svoje življenje in občutkov

ob tako visokem jubileju. Ob vprašanju, ali ve, da ima že 100 let, je hudomušno vzkliknila: „O, toliko pa ne, 100 let pa ne, kvečjemu 35!“

Iskrivost in optimizem zagotovo pomagata na poti skozi življenje, ki tudi za Minko ni bilo ravno lahko. Rodila se je leta 1916 v Idriji, Za gradom v družini Kendovih, kjer sta bila še dva brata. Vsi so se izučili kakega poklica, ona za šiviljo. Po vojni se je poročila in z možem rudarjem ustvarila družino. Rodila sta se jima sin in hči, gospodinjala je, v prostem času pa šivala in klekljala za pri-

boljšek. Vse do 90. leta je živela na svojem domu in sama skrbela zase, potem pa se je poškodovala in preselila v dom starejših, kjer, pravi, zelo lepo skrbijo zanjo.

In seveda, ob taki priložnosti tiste, ki jim je dano, da doživijo 100 let in več, vedno vprašamo po receptu za dolgoživost. A tega ni. Pomembna je delavnost in zmerenost, tudi pri hrani. Pa tudi mesu se ne kaže odpovedati.

V domu so 100-letnici pripravili pravo slavo s šampanjcem in z dvema tortama – eno so ji poklonili sorodniki, drugo dom, ob njenem 100. rojstnem dnevu ji je v imenu vseh občanov s šopkom voščil podžupan Bojan Režun, v imenu stanovalcev in osebja doma pa direktor Samo Beričič. Eden od stanovalcev doma ji je v imenu vseh, ki v ustanovi živijo in delajo, podaril ličen klobuček, spleten in časopisnih trakov, ki so ga izdelali v delovni terapiji. Zapeli so ji pravniki, zatem pa so slovesno zarezali v torti, ki so je bili deležni prav vsi udeleženci tega veselega dogodka.

Metka Rupnik

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Pri Društvu upokojencev Idrija že deveto leto deluje Univerza za tretje življenjsko obdobje. Različne krožke vsako leto obiskuje več kot 100 udeležencev. Želja, da bi se število povečalo, je gotovo zavedanje, da živimo v nenehni naglici, dogajajo se velike družbene spremembe, potrebna so nova znanja.

Da so s starostjo povezane tudi številne zdravstvene težave, ni nobena skrivnost. Starejši kot postajamo, bolj se moramo truditi, da ostajamo »v formi«. Obljube, da je učinkovito zdravlilo zoper demenco tik pred odkritjem, so stare že desetletja. Edini način, da storimo nekaj zase na tem področju, je dejstvo,

da skrbimo za zdrav življenjski slog, se veliko gibljemo, pazimo na prehrano, ohranjamo potrebne umske sposobnosti in nabiramo nova znanja. Poiskati je potrebno oblike druženja, izobraževanja, ki nas bogatijo.

UTŽO NUDI MNOGO VSEBIN

Krožke za ročna dela, gibanje in ples, likovno izražanje, delo z računalnikom, učenje tujih jezikov vodijo mentorji. Prav vsi se trudijo, da je delo v skupini zanimivo vsem udeležencem, prilagojeno predznanju, aktualno in strokovno.

Dodatna spodbuda za dobro delo so zadovoljni slušatelji, mnogi vztrajajo več let, kar je posebej pohvalno. Obiskovanje krožkov pri UTŽO ni šola. Predznanje, na novo pridobljena znanja se prepletajo z življenjskim izkušnjami. To je tudi druženje, v skupinah se oblikujejo nova poznanstva, prijateljstva.

Verjetno ste opazili, da dela likovne skupine občasno krasijo stene zdravstvene doma, da so v času Festivala idrijske čipke razstavljali skupaj s klekljaricami in v gradu. Tudi skupina za ročna dela

ponudi svoje izdelke na ogled in v prodajo na Barbarinem sejmu. Izkupek pa namenijo za humanitarne dejavnosti.

Povečuje se zanimanje za športno vadbo za starejše s fitnes klubom Moj gib. Gibanje v ritmu, s skupino »Line dance«, ki je nastala na pobudo udeležencev pri PK Idrija, je vedno živahno, na priložnostnih prireditvah so nastopili že večkrat.

Vseh devet let potekajo krožki tujih jezikov, začetni, nadaljevalni, ponavljalni. Pridobljena znanja mnogi s pridom uporabijo za potovanja v tujino. Prav učenje tujih jezikov je zelo koristno, spodbuja umsko aktivnost, zavira pozabljanje.

Tudi druženje, sodelovanje med generacijami, spoznavanje naše lepe domače dežele so aktivnosti, ki jih gojimo. Lani smo si ogledali deželo Celjsko, letos se bomo podali na Gorenjsko.

Vse, ki hočete ostati aktivni, upočasniti staranje, obogatiti sive zimske dni, vabimo, da se pridružite, da se vključite v aktivnosti UTŽO.

Lada Bizjak

FILMI, ZBOR IN UTRINKI

Filmska ekipa iz Zadloga je v noči najbolj obilnega meteorskega roja pripravila drugačen filmski večer. Še preden so predstavili prvi film, so prisluhnili kitar-skemu dvojcu in odštevali do začetka filmskega večera.

Ko še ni bilo popolne teme, so se po rdeči preprogi sprehodili: Jasna Rupnik, glavna igralka pri Matkovi Tini leta 2014, Matic Slemič, snemalec in montažer skoraj vseh filmov zadnjih dveh let, Urban Podgrajšek, režiserjeva desna roka zadnja štiri leta, ter poleg voditeljskega dvojca, Maje Petrovič in Andraža Corna, še Johan Habe in Betka Habe, igralca vseh filmov od leta 2011 dalje.

S Špičastega vrha, prizorišča prvega filmskega večera, sta se »v živo« javila Gorenjca, Anja in Nejca, ter napovedala prvi film z naslovom Vžigalnik. Napisal jo je Hans Christian Andersen, filmsko različico pa Dejan Česnik, Martin Fabčič in Lovrenc Habe. Stari vojak, ki se vrne iz vojne, ne dobi neskončno bakrenih novcev, srebrnikov in zlatnikov, ampak neskončno wifija, vina in denarja. Film bo od januarja na ogled na TV Zadlog.

Drugi film je bila komedija, scenarij pa je napisala domačinka Klara Pivk, ki se je v tej vlogi znašla prvič. Pomešala je pravljичne junake, filmu pa dodala še produkcijski in post-produkcijski pečat, saj sta v njem nastopila tudi napovedovalec in režiser. Ob koncu filma je namesto zaključne »špice« na presenečenje vseh v živo odpel zbor iz Ljubljane pod vodstvom Marte Habe, zapele pa so tudi zelo znano Stand by me.

Na prizorišču pri Bizarju so bili obiskovalcem na ogled vsi scenariji, ki jih je mlada filmska ekipa napisala in posnela, gledalci pa so s filmarji v video posnetku obujali spomine iz petih preteklih filmskih let. Posebno predstavo pa so uprizorili tudi utrinki - preko 160 jih je bilo na uro, eden je bil celo tako močan, da je preusmeril pozornost od filma.

Na koncu je društvo TRMA v sodelovanju s TV Zadlog filmarjem, ki so sodelovali v filmskih projektih tri leta ali več, podelilo priznanja, zahvalili so se tudi podpornikom v vseh teh letih.

Povzeto po zapisu Lovrenca Habeta

AKCIJA ZA VAREN KORAK SE NADALJUJE

Akcija zbiranja zamaškov in denarnih sredstev za nakup primernejše, zlasti pa varnejše nožne proteze za našo občanko Beti Rupnik je že doslej, zlasti v prvem letu, ko je stekla, zbudila lep odmev v javnosti in mnogi ste se vključili, vendar cilj še ni dosežen, zato se akcija nadaljuje.

Beti se že 11 let bori z rakom in doslej ga je ob pomoči zdravnikov, podpori bližnjih ter lastno voljo do življenja vedno uspela premagati. S posebno hvaležnostjo pa jo navdaja misel na vse, ki ji s sodelovanjem

v akciji pomagata na poti k cilju. Ta pa je: zagotovitev bolj prilagojene nožne proteze, ki ji bo omogočila varno hojo v službo in vrnitev domov. Njena srčna želja je kljub visoki invalidnosti ostati čimbolj samostojna, sebi ter družini omogočiti čimbolj polno življenje in ohraniti zaposlitev. Sredstva v ta namen se še zbirajo s humanitarno akcijo Za varen korak, v okviru katere je na idrijski izpostavi Rdečega križa odprt račun za donacije. **(TR: S156 0510 0801 0754 188, sklic: 00 100-2013, namen Beti Rupnik).**

POHVALO ZASLUŽITA ...

...idrijska kolesarja, oče in hči, Sine Pečelin in Saša Pečelin Ponikvar, ki sta v začetku septembra v okviru projekta „Kolesarim, da pomagam“ in ob spremstvu uigrane spremljevalne ekipe v treh dneh prekolesarila 1.250 kilometrov dolgo pot po Sloveniji. V projektu, kjer so poleg obeh kolesarjev dober namen združili tudi člani Lions kluba Idrija in Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica, sta med kolesarjenjem zbirala sredstva za razvoj in podporo programom rehabilitacije po slepoti novogoriškega medobčinskega društva slepih in slabovidnih in Centra slepih športnikov Vidim cilj, katerega idejni vodja in ambasador je Alen Kobilica.

Zbiranje zamaškov za akcijo Za varen korak redno poteka tudi na idrijski Kmečki tržnici v okviru Idrijsko-cerkljanske razvojne agencije.

PRTIČEK OD BOČA

Ni bilo prav veliko tistih, ki ste ugotovili, da vas medveda iz prejšnjega Firbca pozdravita v Idrijski Beli. Je pa to vedel **Branko Podgornik** iz Spodnje Idrije, ki ga je izžrebala Nataša Rejec iz Spodnje Idrije. Poleg ročno izdelanega prtička, ki sta ga za nagrado poklonila Erjavčeva iz Idrijskih Krnic, bo nagrajenec prejel še majico, v kateri bo lahko »športal« po krajinskem parku, tudi do medvedov na Lajštu.

POSLOVILI SO SE OD NAS

- Franc Erjavec iz Srednje Kanomlje, roj. 1949
- Zdravko Bratuš iz Idrije, roj. 1950
- Gabrijela Červ z Vojskega, roj. 1948
- Metod Plešnar iz Črnega Vrha, roj. 1945
- Marija Peternel iz Prapetnega Brda, roj. 1951
- Jožef Likar z Vojskega, roj. 1917
- Boris Likar iz Idrije, roj. 1965
- Edvard Lukan iz Spodnje Idrije, roj. 1955
- Danijela Čadež iz Ledin, roj. 1924
- Darko Lazar z Gorenjega Vrsnika, roj. 1963
- Franc Kavčič iz Idrije, roj. 1923
- Draga Urbas Keravica iz Idrije, roj. 1934
- Valerija Kavčič iz Predgriz, roj. 1930

Naj počivajo v miru.

FIRBC

Na kateri kraj v naši občini se nam ponuja tak pogled z ovinkaste ceste nad njim?

V žrebanje bomo vključili vse tiste, ki boste do vključno **10. novembra**

2016 pravilno odgovorili na zastavljeno vprašanje.

Odgovore pošljite na naslov: **Občina Idrija, Mestni trg 1 ali na elektronsko pošto: marija.bencina@idrija.si.**

NOVI OBRAZI NA OBZORJU

- deklica Ota, starša Katarina Likar in Jure Debelak iz Spodnje Idrije
- deček Bor, starša Manuela Velikanje Uršič in Uroš Uršič iz Idrije
- deklica Ajda, starša Jasmina Bončina in David Tončič iz Idrije
- deklica Iza, starša Polona Lapajne Pavšič in Janez Pavšič iz Spodnje Idrije
- deklica Cory, starša Tea Colja in Robert Jurjavčič iz Spodnje Kanomlje
- deček Ajdin, starša Aida in Ibrahim Čehić iz Idrije
- deklica Tajda, starša Urška Erjavec in Mitja Pivk iz Idrije
- deklica Lana, starša Darinka Petrič in Miran Kacin iz Idrije
- deček Matic, starša Urška in Dominik Gostiša iz Črnega Vrha
- deček Jaka, starša Daša in Stanislav Skok z Vojskega
- deček Anže, starša Sonja Hvala in David Vončina z Vojskega

Dobrodošli in naj vam bo v življenju lepo!

Ne spreglejte: Občina Idrija nudi ob rojstvu otroka enkratno denarno pomoč. Vlogo dobite na občinski spletni strani.

Tržnica lokalnih pridelkov in izdelkov kmetij iz idrijskega in cerkljanskega podeželja

12. KMEČKA TRŽNICA

Sobota, 8. oktober 2016
8:00-12:00

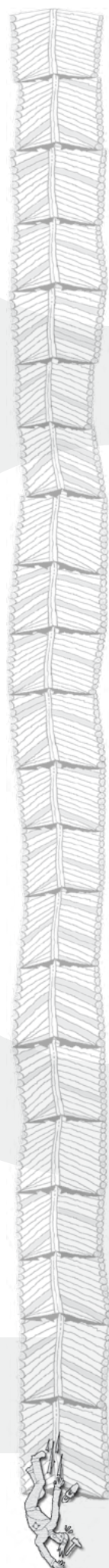
Mestni trg, Idrija

Dobro pridelano doma

Kupujmo lokalno!

www.icra.si

SLOVENIA GREEN DESTINATION Silver

TU SMO DOMA

V Idrijskih Krnicah »Pr Boču« sta doma Stana in Nace Erjavec, Stana že od otroških let, Nace pa se je semkaj priženil. Rojen v Akuinku v Kanomlji, se je v Krnice preselil že kot otrok, tu odrasčal, se odselil v Idrijo in tam zaposlil, a ga je ljubezen pripeljala nazaj. S Stano sta si na njenem domu ustvarila družino. V letih, ko bi morali njuni otroci v šolo, sta se nameravala seliti v Idrijo. Kupljena je bila že parcela in pripravljen les za ostrešje, a sta si premislila in ostala v Krnicah. Pravita, da te odločitve nista nikoli obžalovala, saj tu živita med dobrimi ljudmi.

Stana je bila prodajalka v krniški trgovini in je svoje delo tako rada opravljala, da ji še danes ne zmanjka besed o časih v njeni »štacuni«. Nasploh je vesela in zgovorna ženska in sogovornika kar posrka v pripovedovanje o svojem otroštvu, delu, skupnem življenju z Nacetom, otrocih, os-

mih vnukih in šestih pravnukih, sosedovih otrocih, ki so tudi deležni njenega varstva in ljubezni, pa seveda o motorju, ki ga je vozila še kot mlado dekle. Ker je pri 75. letih še vedno čila in polna energije, si ga je spet omislila in sedaj se s svojo rdečo 100- kubično Hondo vozi po Krnicah. Za volanom avtomobila je ne boste videli, krnilo traktorja pa ji ni problem vzeti v roke.

Že od 1991 sta Stana in Nace upokojenca, a prav nič jima ni dolgčas. Družini sina Matjaža, ki živi v Črnem Vrhu, in hčere Marte, ki je doma v Idriji, radi prihajata v Krnice, najmlajši sin Renato pa je z družino ostal doma in poskrbel, da hišo napolnjuje mlada energija.

Čas hitro mine tudi ob delu na njivi in vrtu, pa nogavice sta včasih pletla oba »v

španoviji« - Stana pete, Nace pa vse ostalo - in prav tako družno izdelovala posebne prtičke, od katerih sta nam enega podarila za nagrado Fribca. Pri 78. letih zaradi hude astme Nace bolj počiva in si čas krajša z reševanjem križank in sudokujev. Stana pa peče in kuha in s svojimi dobrotami popestri kulinarično ponudbo na prireditvah. Tudi obiskovalci njenega doma so deležni teh dobrot, kar vam lahko potrdim iz prve roke, pa tudi kolesarja, ki sta ob mojem odhodu potrkala na njena vrata s prošnjo za kozarec vode, bi temu pritrčila, saj sta bila gotovo deležna Stanine imenitne ocirkovce.

Marija Benčina

TUHTAMO

Svetniški MAanagram:

JURIST N. BRŠKA, da bi možnost odkril, kako bi vrtec malčkom zgradil.

(Rešitev je padla v vodo – žlaflna u žomf.)

SMEH NA OBZORJU

Kaj je to napotnica?

Ženska, ki je v napoto!

Razvojne faze ljubezni:

1. romantična
2. erotična
3. nevrotična
4. sklerotična

Smejale sem se debelim, pa sem se zredil. Smejale sem se plešastim, lasje so mi začeli izpadati.

Zdaj se smejim le še bogatim.

BRIHTNE MISLI

Laž je kot globoka rana – tudi ko se zaceli, za njo ostane brazgotina. (ruski pregovor)

